

Štev. 33.

Entered as Second-Class Matter July 8th, 1903, at the Post-Office
at Chicago, Ill., under Act of March 3rd, 1879

Chicago, Ill., 15. avgusta 1913.

Kdor ne misli svobodno, se ne mora
boriti za svobodo!

Leto XII.

Zavedni delavci, proč od Calumeta!

Razgled po svetu.

AVSTRO-OGRSKO.

Dunaj. — Veliko pozornost je zbuja poigra, glede svoječasno mnogo imenovanega volunškega dogodka tiho se, s samomorom končavšega generalstablerja Redl, s katero se je sedaj bavilo vojno sodišče. Poročnik Stefan Horinka od 7. ulanskega polka v Stockerau, na Nižje Avstrijskem, je zaradi homoseksualnega občejanja (enakospolne ljubezni) s Redlom, obsojen v tri mesece težko ječo, degradiran in na izgubo vsih častnih znakov.

Od obtožbe veleizdaje je bil Horinka oproščen. Poročnik je pripoznal nedopustno občejanje s Redlom. Kakor je sam izpovedal je od Redla prejel ogromna darila, drago stanovanje, avtomobil in znatne svote v gotovini.

Nemčija.

Berlin. — Proti tedniku "Montags Zeitung", je uvedeno kazensko postopanje, ker je list priobčal članek, s katerim je ime generalintendanta kraljevega gledališča, grofa Juri pl. Huelsen-Haeseler, potegnil v umazani dogodek princea Phillip von Eulenburg.

Policija je v uredništvu dotičnega lista izvršila hišno preiskavo ter baže zaplenila važna pisma. Urednik je pobegnil.

Iz Washingtona došla poročila, da odposlanstvo posebnega poslanika do Huerta po predsedniku Wilsona je tudi v interesu drugih narodov in da se to zgodi v dogovoru poslednjih, niso pravila, koliko se Nemčije tiče. — Nemško vnanje ministrstvo nanažanja, da o vsebini poročila predsednika ničesar ne ve.

V uradniških krogih so molčeči, ter ne storijo ničesar, kar bi znalo na predsednika Wilsona vplivati, kolikor se tiče njegove politike glede Mehike. Vseeno se želi da bi Zdr. države pripoznale Huertovo vladno. Grof Bernstorff, nemški poslanik pri Zdr. državi, kakor tudi drugi vnanji zastopniki, so se pred nekoliko časom izjavili v prilog pripoznanja Huerta po Zdr. državah. Tukaj se ne veruje, da bi Huerta izziva-joče nastopal.

Španija.

Barcelona. — Delavska federacija je 8. t. m. v Barceloni proglasila generalštrajk, nakar so oblasti takoj odgovorile s tem, da so razglasile nad mestom obsedni stan in odredile vojaške naredbe; v teku istega dne so zaprli veliko število štrajkarskih vodji.

Velikbritanija.

London. — Bivši poštni uradnik Charles Meyer od zvezne bojne ladje "Alabama" je tukaj na Bow Str. policijski staciji pridržan, da bo te dni Zdr. državam izročen. Meyerjeva domovina je Chicago. Leta 1910 je poveril nekoliko denarja in pobegnil.

Italija.

Neapolj. — Giovanni Chiaia, iz New Yorka, je bil na obtožbo umora svoje žene, tukaj aretiran. Obvestilec rodbine žene so napotili policijo, da je moža prišla, ko je iz New Yorka prispel s parnikom "Ancona". Imel je truplo žene v rakvi na krovu seboj, katero je policija prevzela.

Kitajska.

Amoy. — Vzlic temu, da dotično pogajanje počasi napreduje, upajo oblasti kitajskega mesta Amoy, da se bo v kratkem poravnal spor, ki je med Kitajci in Japonci povzročil pulični boj, pri katerem je bilo več Formozov ubitih; garnizacija je z 700 mož in Čangčau ojačena.

Švedsko.

Stockholm. — Vse kaže da bo Švedska kmali postavljena pod narodno temperenco. Zakon, ki prepoveduje prodajo in pitje opojnih pijač kjerkoli v deželi, je v načrtu že izdelan in bo tudi sprejet. Ministrski predsednik Shaft, je imel govor na kongresu zmernih v Stockholmu, v katerim je izjavil, da edino stroga prepoved prodaje in pitja opojnih pijač, zamore odpraviti pijačevanje. Zakon bo potrdil kralj, ker on sam je tudi strog temperenčnik.

Balkan.

London. — Zastopniki so stori-li prvi korak prisiliti Turka, da zapusti Drinopolje. Oni so Turčiji stavili zahtevo, da upošteva mirovno pogodbo, ki je bila sklenjena v Londonu. Diplomati pričakujejo, da ne bo prišlo do nove vojne med Turki in Bolgari. Kaj se bo zgodilo, če bodo Turki zahtevo prezirali, tega ni povedano.

Dne 7. t. m. popoldan iz Sofije došla posebna brzojavka pravi, da je pripravljenih pet divizijonov bolgarskih vojakov, da odri-nejo proti Turkom. Oni imajo nalogo, da Turke prepoše iz Drinopolja.

Bolgarija je vsled dogovora v Bukarešti dobila velik del severne Makedonije, veliko več kot so zavezniki pričeto priložili, in ozemlja šestdesetih milj ob o-brežju Egejskega morja. S tem bo Bolgariji omogočeno graditi nameravano železnico iz Drinopolja do morja.

Bolgari obžalujejo, da je pristanišče Kavala Grčiji prisojeno. Ker se vlasti nočejo vmešavati, pripada Bolgariji naloga, da prepo-šljuje Turke iz Drinopolja in Trakije.

Bukarešt. — Ker se je doseglo končno mirovno sporazumljenje, tedaj so delegati sklenili, da po-prejšnje zapisnike o pogajanju ni potreba podpisati.

Komite iz zastopnikov prizade-tih držav Balkana je imenovan, ki ima nalogo sestaviti načrt mi-rovne pogodbe.

Armadnim poveljstvom je uka-zano premirje za nedoločen čas.

Mehika.

Mexiko. — Časopisje je polno hvale za predsednika Huerta za-radi njegovega odklanjanja očeta stališča, ki ga zavzema proti pred-sedniku Wilsonu in njega odpos-lanca John Lind. Wilsona ostro napadajo, ker noče Huerta pri-poznati.

"Independiente" pravi v član-ku pod nadpisom: "Psychologia Wilsona"; "da odposlanstvo John Linda je zmota in tega naziranja je tudi vse časopisje Zdr. držav."

Mexiko. — Governer zveznega okrožja Mexiko, je naznanil, da nemore za varstvo jamčiti, ako se Lindu, odposlanecu predsednika Wilsona, pripeti kakšna dejanska žalitev, oziroma da se ga napade, za slučaj, da bi se hotel vmešava-ti v mehikanske razmere, ali pa ako pride, da bi zahteval Huer-tov odstop.

Mehikansko vprašanje.

Washington. — "Po mojem mnenju obstoji dobro organiziran sindikat, kateri se navso moč trudi, da bi povzročil vojno med Zdr. državam in Mehiko. Neka "Lobby" je v tem zmislu tukaj delujoča in časniki so v službi z bogatimi sredstvi opremljene družbe."

To je izjava senatorja William-a iz Mississippa.

Na opozoritev, da bi vsi ino-zemci mesta Mexiko, prišli v ne-varen položaj za slučaj, da se po-rušijo vodovodne in svetilne na-prave, je predsednik Wilson dal dovoljenje, da se v Mehiko po-šlejo trije brzostrelni topovi in 50,000 funtov municije.

Razne novice.

Suša škoduje letini.

Washington. — Vstrajna vro-čina in suša je povzročila skupne izgube 300 milijonov bušljev ko-ruze, glasom izvestja poljedelskega ministrstva za mesec avgust. Skupni pridelek koruze se ceni na 2,672,000,000 bušljev, — 452,000,000 manj kot lansko leto.

Splošno stanje pridelka kuru-ze ceni izvestje na 75.8 normalne letine. S 1. julijem je znašalo 86.9 odstotkov. Kansas je naj obet-nejše prizadet od vremenskih raz-mer. Potem sledijo Oklahoma in Nebraska. Te tri države razpolo-gajo z 19 odstotki vsega letošnje-ga pridelka koruze.

Ugodnejše se glasi poročilo o letini pšenice. Skupni donos o-zimne pšenice se ceni na 511,000,000 bušljev. Izvzemši pridelka le-ta 1902, je ta najboljša letina pšenice, ki je še kedaj bila v Zdr. državah. Tudi letina spomladan-ske pšenice kaže bolje kot v pri-meri meseca julija lanskega leta. Krompir bo bržkone za 82 milio-nov bušljev zaostal za letom 1912.

Neposredna volitev senatorja.

Washington. — Vsled smrti de-mokratskega senatorja J. T. Johnston iz Alabama, je v senatu izpraznjeno mesto. Johnston je umrl za pljučnico.

Vsled tega ima demokratska stranka izgubo pri večini v tarif-nem odseku, ker bo ta svoje delo popred zaključil, kot bo izvršena volitev novega senatorja.

Razentega se mora po spreje-tim 17. dodatku k zvezni ustavi volitev vršiti po direktnem ljud-skem glasovanju.

V senatu imajo demokrati v ta-rifnem posvetovanju sedaj samo za en glas večine, ako se odšteje tiste demokrate, ki niso zadovolj-ni s tarifno skladnja. Zaradi tega je strankin položaj precej neva-ren. Zato pa demokrati zahteva-jo, da se izpraznjeno mesto v naj-krajšem času nadomesti in je to-zadevni poziv že poslan na gover-nerja in legislaturo Alabama.

Montgomery, Ala. — Zvezni ge-neralni pravdnik McReynolds je brzojavno poslal svoje pravno mnenje, da je governer opravičen določiti posebno volitev.

Dičen božji služabnik.

Proti duhovniku Pavl F. Smith, 28 let star, je 9. t. m. mestni sod-nik Goodnow izdal zaporno po-velje. Smith je župnik v cerkvi "Chicago Lawn Congregational", in je od njegove žene 29letne Iza-bele obdolžen, da za njo in tri o-troke ne skrbi. Ona pravi, da se je meseca aprila 1912 ločila od njenega moža in da je do maja meseca t. l. prispeval za njeno in njenih otrok preskrbo, a od tega časa pa ne da slišati od sebe.

"Paternoštri" in dinamitarji.

Da razveselimo naše "bogobo-ječe" klerikale a la Kranjec, Pollak, Kastigar, Sojar & Co. po-damo naslednjo vest:

Mednarodno poročilo, ki je bilo v Berolinu izdano na vso veselno delavstvo, pravi med drugim tu-di, da so pri 38 delavskih vodite-ljih, kateri so bili obsojeni zaradi sokrivde McNamara razstrelb, do-bili 38 "paternoštrov" in 14 ča-robnih sredstev (talizman). — Kranjec kot "vesten" časnikar bi moral to potrditi ali pa z do-kazi ovreči.

Konvencija katoličanov.

Milwaukee, Wis., 9. avg. — Ka-kih 30,000 oseb se danes v Mil-waukee pričakuje, da se bodo u-deležili 12. letnega zborovanja "American Federation of Catho-lic Societies", ki se bo vršilo od 10. do 13. t. m. 450 delegatov bo zastopalo nad tri milijone članov raznih katoliških družb te dežele. (Op. ur. O zadevi poročamo po-drobneje v prihodnji izdaji.)

Gobavi bolnik pobegnil.

St. Louis, Mo. — Gobavi bol-nik George A. Hartman, kateri se je že nekaj tednov v več milj od mesta oddaljeni hišici pod kara-teno nahajal je v noči od 7. na 8. t. m. pobegnil.

Povrnil se je k svoji ženi, ki stanuje v sredini mesta, kjer si je preskrbel z denarjem ter zopet neznan kam pot nadaljeval.

Neki čuvaj je prišel zvečer ob 10. uri v sobo bolnika, ki ga je na-šel navidezno spati, toda pri dru-gem obisku zjutraj ob 3. uri ga že ni bilo več.

Žena Hartmana je silno vese-la, ker se je možu beg posrečil in pravi: "Mojega moža že ne bodo nikoli več dobili. Jaz mislim, da se je podal v Mehiko."

Nova odredba o paketnih pošilj-tvah.

Z 15. avgustom t. l. stopi v ve-ljavno nova poštna odredba, po kateri se bodo lahko po pošti po-šiljali paketi do 20 funtov teže. Do sedaj je bilo največja dopust-na teža 11 funtov.

Chicaška pošta razpošle sedaj v mesecu okoli 6,000,000 zavojev, Newyorška pa okoli 5,000,000.

S tem, da se teža poviša na 20 funtov, bodo imele Expresne kompanije na leto \$23,000,000 manj dohodkov.

Za tiste, ki iščejo zemljo.

Washington. Predsednik Wil-son je razglasil proklamacijo, po kateri se bo dalo za naseljevanje en milijon akrov zemlje, ki se na-haja v Fort Peck indijanski rezerv-aciji v severo-vzhodni Montani. Zaprisežene prošnje za Home-stead morajo biti od 1. do 20. sep-tembra vlozene pri zemeljskem uradu, ali v Glasgow, Great Falls, Havre ali pa v Miles City, Mont.

Tajnik Lane od ministrstva za notrajne zadeve naznanja, da bo od 13. do 25. oktobra 44,000 a-krov zemlje v prejšnji Fort Ni-bara vojaški staciji, Nebraska, dane za naseljevanje.

Predsednik Wilson tožen.

St. Louis, Mo. — Predsednik Wilson, governerji od petinštir-desetih držav, bivši major W. H. Kreismann iz St. Louis, Mo. in veliko znanih oseb tega mesta so obtoženi v nekem procesu, katere-ga je naperil poročevalec Roscoe C. Speeking. Le-ta pravi, da je bil kot poročevalec nameščen v minu-lem septembru v Little Rock, Ark., obdržanem Lake-to-the-Gulf-kongresu, toda ni dobil ni-kakšnjega plačila. On zahteva \$200.

Ker družba ni inkorporirana, je Speeking zatožil vse osebe, katere imajo opraviti z organiza-cijo, ali da opravljajo kakšne častne urade.

Vzorna tatvina.

Prague, Okla. — V noči od 7. na 8. t. m. so neznani storilec vdri-li v okrajno jetnišnico ter iz nje ukradli 87 gallonov whiskeya in sod pive, katero je šerif na želez-niški postaji zaplenil in v ječi shranil za čas, dokler governer potrebno ukrene.

Mulhall.

Washington. — Jas. L. Ewell, bivši vslužbenec zvezne tovarnar-ke, je pred preiskovalnem odse-ku v zadevi poslovanja Manufac-turers Association izpovedal o no-trajnih sporih ter posebno napa-dal predsednika J. P. Bird.

Med drugim je Ewell opisal vsebino dveh razgovorov med Birdom in Col. Martin M. Mul-hall.

"Pri neki priliki," pravi Ewell, "sem vedel, da se v okrožju po-slanca Hughes bojuje silna kam-panja. Jaz sem govoril z g. Bird, ko je Mulhall stopil v sobo ter za-klical: "Jaz bi bil več opravil, ko bi več denarja imel. Cela tropa demokratov je bilo tam, a jih ni-sem mogel kupiti. Jaz mislim, da s tem malem, kar sem imel, sem proketo dober vspeh dosegel."

Dober vir dohodkov.

Washington. — Po izvestju ko-misarja W. H. Osborn, so za tu-zemske davke takozvane razvade, kot piti, kaditi in kvartanje naj-boljši viri dohodkov zvezne vlad-e, in to je bilo posebno v minu-lem letu.

Le-ti davki so znašali \$344,124,453.

Dohodki iz 143,220,000 galonov Whiskey in Brandy, ki so se po-rabili v letu, so znašali \$157,542,000; iz 65,246,000 sodov pive, Por-ter in Ale, so znašali \$65,246,000. 14,276,771,000 svačice, ki so bile pokajene, so vladi prinesle \$17,846,000 in 7,699,038,000 smodk o-kroglo 23 milijonov dolarjev. — Davki iz prodaje tobaka za kaje-nje in žvečenje (404,363,000 fun-tov) so znašali \$32,349,000 in iz tobaka šnofanca (33,209,000 fun-tov) so vrgli \$2,657,000. Prodanih je bilo 32,764,155 iger kart — za 1,952,475 več kot prejšnje leto in so vrgle \$655,283.

Število gostiln v deželi je bilo 194,690, torej za 21,554 manj kot leta 1912.

Veletrževce špiritnih pijač je bi-lo registriranih 6452, za 660 manj kot predhodno leto.

Poslednji rekord (1911) je bil z letošnjem premagan za blizo 22 milijonov dolarjev. Uradovanje notranje davkarije je stalo \$5,483,000.

Od strele ubit.

Janesville, Wis. — Dvajsetletni Charles Phillips, je v mesto peljal voz ovsa, a je bil od strele zadet ter mrtev padel raz voza. Voz in oves je zgorelo, vendar konji so ostali nepoškodovani.

Po neurju je nastala grozna ne-vihta, ki je pokončala vse pridel-ke daleč na okrog.

Poguben plemenski boj.

Eugene, Ore. — V Salem, Ore-gon, so bili 7. t. m. pri neki pou-lični rabuki trije Japonci ubiti e-den pa smrtno ranjen. Poročila o dogodku so pomanjkljiva.

Nalivi, potresi in vročina.

Philadelphia, 10. avg. — Danes je bilo tukaj grozno neurje, pri katerem je bila neka ženska od bliska in en otrok pa od padajo-čega drevesa ubito.

Neurje je po vsem mestu napra-vilo ogromne škode.

Lake Placid, N. Y., 10. avg. — Po nenadnem padcu temperature za 16 stopinj, je sledil razločno čuteči potres. Kolikor je znano, ni povzročil nobene škode.

New York, 10. avg. — New York je danes doživel najhujšo vročino tega leta. Toplomer je kazal 103 stopinj. Vroč južni ve-ter je delal neznosno soparo. Ko-pališča v Coney Island in Brigh-ton so bila prenapolnjena.

Topeka, Kans., 10. avg. — Kan-sas se nahaja že sedem dni v sre-dišču "vročega vala", ki se raz-prostrira čez državo srednjega zapada. Ohlajenja tudi še ni pri-čakovati v prihodnjih dneh; mo-goče da pride v drugi polovici te-dna zaželjen dež, ki bo prinesel hlad.

Pueblo, Colo., 10. avg. — Danes so bila na vse prebivalce ob Fountain reki, poslana svara o preteči povodnji. Nevarnost preti vsled groznih nalivov, ki so se pripetili med Colorado Springs in Pueblo.

Nov šport.

St. Louis, Mo., 10. avg. — Druž-be, pri katerih gosti "Overalls", nase oblečejo, lopate v roke vzamejo in pomagajo kopati, so po-častjeni na 20. in 21. avgusta (dnovi deželnih cest). Te družbe snujejo St. Louisovčani, kateri i-majo letovišča v St. Louis Coun-ty.

Prvi ki razpošilja vabila za to "veselico", je Edwin Lemp, mlad pivovarnar. Njegovi gosti bodo pod vodstvom inženirja gradili cesto.

Delavske novice.

Štrajk v Michiganu.

Calumet, Mich., 11. avg. — Ker se nedogajajo nikakoršnji nemiri, tedaj bodo prvi oddelki milice, ki so bili poklicani v štrajkarsko službo, zopet domu poslani.

Štrajkarji se nikakor ne dajo zapeljati k izgredom in posest-niki rudnikov še niso do sedaj do-bili dovolj skebov, da bi mogli de-lati v rudnikih. (Op. ur. Da so štrajkarji povsem mirni, to je prav. Vsak človek mora spoznati, da se bojujejo edino za zboljšanje svojega položaja, kar si pa hoče-jo mirnim in dostojnim potom pri-dobiti.

Le tako naprej in pa vstrajnost, potem je zmaga gotova!)

Bil je ugrabljen.

Kakšnih podlih sredstev se pri štrajkih poslužujejo kapitalisti ozi-r. njihovi slugi, nam zopet ka-že naslednji dogodek:

Duluth, Minn., 10. avg. — Fr. Little, eden uradnikov Industrial Workers of the World, kateri vo-dijo štrajk delavcev v ladjedelni-cah v Duluth, Minn. in Superior, Wis., je bil v nedeljo od več čla-nov njegove zveze in nekterih so-cialistov, ki so bili pod vodstvom Erick Ericksona iz Portland, Ore., rešen, potem ko je bil zadnji če-trtek od nekterih železničnih de-tektivov ugrabljen in odpeljan.

Iz desetih oseb obstoječo "rešil-nomstvo", je v soboto ponoči odrinilo iz Holyoke, Minn. brez orožja. Little se je nahajal kot jetnik na farni nekega Getty bli-zo Holyoke. "Rešilec" se je pridruži-lo še več domačinov in en policaj, kateri je zahteval izroči-tev jetnika. Govori se, da so ljud-je, kateri so Little ujetega držali, streljali na dolece. Med splošno zmešnjavo se je Little posrečilo uskočiti in se pridružiti njegovim rešilec. Ranjen ni bil nihče.

Little pravi, da se nima prito-žiti radi ravnanja zunim; jesti je dobil dosti. Eden njegovih straž-nikov je izjavil, da ga mora uje-tega držati dokler bo štrajk kon-čan, in tudi če bi ga moral "zako-pati".

Neki tukajšnji "šviga-švaga" list priobčuje brzojavko iz Du-luth, Minn. z dne 11. t. m., ki pravi:

En ducat ladij je prispelo v St. Louis pristanišče, da bodo s rudo natovorjeni. Domneva se, da bodo v 12tih urah naloženi. — Železniški uradniki pravijo, da je večina delavcev pri volji se k de-lu povrniti.

Nekteri delavci so se danes zju-traj priglasili, če ostali ne pride-jo, potem bodo na njih prostore skebi nameščeni.

Več sto mož tukaj in v Supe-rior je pa trdno odločenih nada-pljevati štrajk. Neki meščanski od-bor bo danes storil korake, da se štrajk mirnim potom poravna.

POZOR DEKLETA!

Dekle, katero veseli služiti v sa-lonu proti dobri plači, naj se pis-meno obrne na

John Mlakar,

Box 224

Scotfield, Utah.

DENARJE V STARO DOMOVINO

pošiljamo:

Za \$ 10.30	50 kron
Za \$ 20.45	100 kron
Za \$ 40.90	200 kron
Za \$ 81.80	400 kron
Za \$ 102.25	500 kron
Za \$ 204.00	1000 kron
Za \$ 407.00	2000 kron
Za \$ 1017.00	5000 kron

Poštarina je všeta pri teh svotah. Doma so nakazane svote popolnoma iz-plačajo brez vinarja odbitka. Naše denarne pošiljave izplačuje c. kr. poštno hranilni urad v 11. do 12. dne. Denarje nam poslati je najprilicne-je do \$50.00 v gotovini v priporočnem ali registriranem pismu. večje zneske po Domestic Postal Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER CO.,
82 Cortland St., New York
104 St. Clair ave., N. E., Cleveland, O.

OD PLUGA DO KRONE

ZGODOVINSKI ROMAN. SPISAL JAKOB BEDENEK.

DRUGI DEL.

XIX.

(Nadaljevanje.)

"Dober večer, dobri gospodar! Bog Vam daje sreče in zdravja!" pozdravi ciganka na pragu stojčega Janoša.

"Baba, kaj bi rada tako pozno?" odzdravi Janoš ne ravno ljubeznivo.

"Srečo Vam želim povedati, če mi privoščite košček zabele za večerjo."

"Sreče ne maram od tebe, imam jo tudi brez tebe, kolikor je potrebujem, glej, da se mi spraviš izpred oči, copernica."

"Janoš Nemet, tako nisi nekdanj govornik z modro Maruško ob so-točji Dunava in Save, ko si prišel z mladim tovaršem svojim vprašat za srečo."

Janoš se strese. Kaj je to? Od kod so copernici znani že davno pozabljeni dogodki? Srečo upre svoje oči vanjo, toda zastoj, ne more si priklicati nje podobe v spomin: Čuda ni, kajti viharo življenje in obilo zaužitja žganje sta postarali Maruši obraz in jo sploh razdejali, da bi je niti nje tovaršice ne spoznale po tolikih letih.

Maruša je mislila Janoša z do-tično opombo ugnati v kozji rog, ker je zvedela, kaj je tisto noč storil s svojim vrstnikom Nandeto Živkovičem, pač pa ji ni bil znan ugodni konec tistega za-vratnega napada. Janoš se je pa prav zaradi tega ni več bal, ker je Nandeta kasneje živega našel v Ljubljani.

"Čakaj, ti copernica grda, po-kažem ti, kako sem govoril," raz-jezi se Janoš in se zažene proti ci-ganki s povzdignjeno roko, kate-raz ji je bila naravnost namerjena na glavo. Pobil bi jo bil, ako bi se ne bil prav v tem trenutku po-kazal podpolkovnik okolo ogla.

Mlinar se vstavi, ciganka pa pobrusi pete in kriči še dolgo: "Le počakaj, ti skupuh neusmi-ljeni, saj tudi pri tebi ni še vsega konec! Če Bog da, visel boš na vislicah, predno leto mine! Jaz, Maruša, katero si hotel tepsti, skrbela bom za to!" Ciganka ga je sklenila ovaditi zaradi hu-dodelstva, zvršenega pred več ne-go dvajsetimi leti v Slavoniji. Ustavila se je. Šinila jej je misel v glavo: "Kaj pa hoče častnik tako pozno v mlino?" Radovednost ji ni dala miru, in četudi je bila že precej daleč od hiše, vrnila se je zopet in postala pod oknom. Bila je že temna noč, in v hiši je gore-la luč; pri mizi sedela pa sta mli-nar in podpolkovnik baron Vega. Mlinarju je bilo videti, kakor bi težko sopal, kajti prsi so se mu dvigale, kakor mehovi. Iz tega smemo sklepati, da je šlo za stvar, od katere se mlinar nikakor ni hotel ločiti.

"Ali hočeš štiristo goldinarjev v zlatu za konja?" vpraša podpol-kovnik mlinarja. "Pomisli ven-dar, da je to jako lep denar. Na moje vero, da si upam za to svoto dobiti žival iz kateregakoli kobil-šča, o kateri se boče vedelo, kak-šne krvi je, kar se pa pri tvojem konji nikakor ne more trditi z dobro vestjo."

"Gospod preblagorodni, če ta konj ni prav take ali še plemenit-jše krvi, kakor jih imate v ce-sarskih kobilščih, naj se kar tu-le pogreznem na dno pekla in niti krajcarja ne maram zanj. Pre-blagorodnemu gospodu baronu je to le predobro znano, sicer bi ne tiščali tako za konjem, ki mi je od vseh stvari najljubša stvar na svetu. Sicer pa jaz tudi poznam konje, saj sem imel izza mlada o-pravila ž njimi in to s kakšni-mi!"

Dalje Janoš ni razlagal, kakšni so bili tisti konji, s katerimi se je bavil v svoji mladosti — pri Mo-čilnikarji na Zagorici in kasneje v eiganskem taboru, dokler se mu potikanje po svetu ni popolnoma pristudilo in je že malone v tride-setem letu stopil v preprost mlin na Ogrskem, kjer se je naučil za silo mleti. Nato je hodil od mlina do mlina, povsod se nekaj priu-čil, dokler ga končno sreča ni pri-vedla blizu Dunaja na sedanji

dom, kjer sta se sešla nekdanja pastirja, jeden v visoki cesarski službi in drugi posestnik hiše in mlina ter gospodar nešteti nov-cem. Dobro, da se nista spoznala in tudi ne spoznati mogla, ker sta le poredkoma občevala zaradi konja.

"Pazi, kar ti sedaj-le povem," pravi podpolkovnik in iztegne desnico preko mize: "Ali hočeš petsto goldinarjev v čistem su-hem zlatu za konja? Takoj ti jih naštejem!" Baron seže v žep po zavitek zlatov, katere razpolaži po mizi v vrstah. "Na petsto goldi-narjev, jaz pa zajaham konja in mir besedi, če si zadovoljen! To je pa tudi moja poslednja besed-a, več ne dobiš niti bora ne!"

Mlinarju se je oko žarilo, ka-kor zvezda na nebu, ob pogledu tolikanj čisto novega zlatega de-narja. Rad bi ga imel, konja pa tudi nerad pusti od sebe. Kaj sto-riti? Končno zmaga lakomnost, in "Kup je torej sklenjen. Denar je tvoj in lahko ga spraviš, konja pa jaz takoj zajaham proti domu. Kje pa ga imaš?"

"O prežlahtni gospod baron, ta je dobro spravljen vsako noč. Prav na vodi, na Dunavu ga i-mam. Kakor veste, imam za hišo mlin na čolneh, ki je s hišo zve-zan po brvi. Tik mlina pod tisto streho je majhna shramba, kjer sem dal napraviti jasli in posta-vil konja vanjo, ker sem se bal zanj. Ako Vam drago iti z menoj v mlin, prosim, če pa izvolite po-čakati, privedem ga Vam pred vežna vrata."

"Radoveden sem na ta izredni 'konjak' in pojdem s teboj, da ga vidim na svoji oči. Hajdiva to-rej!"

Mlinar pospravlja zlate, pod-polkovnik pa vstane. Ciganka pod oknom je pač videla vse to, po-govora pa le ni umela. Neka slut-nja ji je rekla, da se bodeta mo-ža bržkone ločila in da pojde čast-nik iz hiše ter da ga mlinar vsaj spremi čez prag, če ne dalje. Sla-bo bi se ji godilo, ako bi jo Janoš zalotil pod oknom. Zato ciganka ne pomišlja dolgo, temveč hitro zavije okolo ogla in skoči proti mlinu za hišo, kjer počene ne da-leč od brvi v temen kot. "Tako, tukaj-le bodem menda zadosti varna," mrmra Maruša sama v sebi, "moža pojdeti skozi velika vrata na cesto, in kadar boče zopet mir pri hiši, mlinar pa v mli-nu, pogledati hočem, ali kokihi mlinarjeve kaj trdno spe ali ne. Za Boga, kaj je to? Semkaj gre-sta, dobro da brez luči. Maruša, sedaj pa le molči; ako te mlinar opazi, vrže te v vodo."

"Joj mene, kako je temno, da človek iz težka vidi tako daleč, kakor seže; kje pa se gre v tvoj imenitni konjak?" vpraša Vega kaj dobre volje mlinarja, ki je bil kar hipoma prav kratkih be-sedij.

"Kar naravnost po brvi, gos-pod baron, potem pa na desno," odgovori mlinar, ki je stopal tik za častnikom.

"Ali je brzo dobra, ali ima vse deske, kajti ne zlomil bi si rad noge," nadaljuje baron. Sredi br-vi kar hipoma ni jednega moža. Podpolkovnik je padel v vodo, kajler je takoj izginil v kalnih va-kljih globoke reke. Dunav se je valil mirno svoj pot, ne meneč se za to, kar se je ravnokar zgodilo, mlinar je pa nato vsro noč mlet, kakor navadno.

Dne 26. septembra so potegnili dunajski ribiči utopljenega pod-polkovnika iz vode, kar je po pre-stolnici vzbudilo silno veliko hrupa in povsod pravo pomilovanje. Baron Vega je bil povsod jako priljubljen in čislán, ne le kot hra-ber in junaški častnik, nadičen s Terezijinim redom, temveč kot jeden najzvedenejših učenjakov v matematiških strokah.

Povsod se je govorilo, da je baron Vega sam skočil v vodo, vi-deč, da ima na odločilnih višjih mestih mnogo prikritih sovražni-kov, kateri izpodkopljujejo noč in dan njegovo veljavo in mu tudi nasprotujejo, kjer se da.

Kako pa so ljudje šele strmeli in pomilovali ubogega barona, ko je prišla štiri tedne po tem žalost-nem dogodku stara ciganka k ce-

sarski policiji na Dunaj in jela ondu gospodom pripovedovati ne-srečo tistega večera. Vse je pove-da-la po pravici, pozabila je le, da je prežala na mlinarjeve kokoši. Na čast ji bodi priznano, da jim res ni storila nič zalega, kajti strah jo je tako prevzel, da je ko-maj čakala, kdaj bi se izgubila iz tistega strašnega kraja. Ker je ciganska tolpa drugo jutro že na vse zgodaj odrinila dalje in se je vrnila šele sedaj, ciganki torej ni bilo prej mogoče objaviti hudo-delstva.

"Ali dobro veš, da baron ni sam padel v vodo, ko bi se bil morda spoteknil ob čem?" vpraša dotični uradnik.

"O kaj še, gospod, tako dobro sem ju videla oba, kakor vidim sedaj-le Vas tukaj. Prav tako do-bro sem tudi videla, kako je sredi brvi mlinar častnika krepko sunil od strani, da je le-ta padel v vo-do."

"Ali se je kaj branil?"

"Kaj bi se branil, ker kaj take-ga niti mislil ni, četudi bi bil lah-ko opreznjši, ker je odšel dolge vrste samih novih zlatov v hiši na mizo, predno sta šla v mlin."

"Zakaj pa mu je dal denar?"

"Bog ve zakaj! Dobro sem sicer vlekla na ušesa, slišati pa vendar nisem mogla ničesar. Veste, gos-podje, oči mi ne še služijo, oči, na ušesih sem pa že popolnoma pohabljen," opravičuje se cigan-ka Maruša.

Le-tem pa je bilo zadosti, in po-licijska patrila je odšla še tisti dan v Nemetov mlin po Janoša, kateri je nekoliko prebledel, ugledavši cesarske može javne varno-sti v svoji hiši. Na čelu jim je bil višji uradnik v cesarski uniformi.

"S čim Vam morem postreči, gospod komisar?" vpraša Janoš nekoliko boječ.

"Pokaži nam najprej, kje imaš svoj denar skrit. Na sumu si, da se baviš z izdajanjem ponarejene-ga zlatega denarja," pravi komi-sar.

Janošu takoj odleže. Če je bil si-loh v katerem hudodelstvu še nedolžen, bil je v tem. Denarja doslej še ni ponarejal, tudi ne takšnega izdajal. Nekako pono-sen se potrkata torej ob prsi, rekoč: "Gospod cesarski komisar, meni se ni treba pečati s ponarejenimi novei, imam že takih dovolj, ki so izšli iz cesarskih kovnic. Da se prepričate, prosim, potrudite se za mano." Oblastno stopa pred komisarjem do omare, v kateri i-ma spravljeno svojo gotovino — vso v zlatu in srebru. Komisar pregleda vse novce. Zlasti mu pri-ja zavitek popolnoma novih zla-tov — petsto goldinarjev vredno-sti. Kakor mimogrede jih izpušča drugega za drugim med prsti iz roke v roko in pravi: "Se čisto novi so, kje si jih le dobil za toli-ko svoto, mlinar?"

Mlinar je pričakoval vsega prej, nego takega vprašanja, zato tudi ni vedel pravega odgovoriti. "Hm, moji so in pravi so tudi, drugo, mislim pa nikogar nič ne briga," odreže se nekako mogoč-no, misleč, da komisiji tako še zo-be najbolje pokaže.

Toda komisar je bil hudomušen človek in se je z mlinarjem, ki se-daj že ni več slutil kaj prida do-brega, še nekoliko igral, kakor mačka z miško, predno ga je zgra-bil in izročil svojim ljudem. — "Skoro bi bil prisiljen verovati, da si res v zvezi s ponarejalci de-narja, ki pod zemljo, po duplinah in po kletih ter starih podrtinah ponarejajo denar, ko bi ne vedel, da si ga delaš ponoči na Duna-vu."

Mlinarju je zopet nekoliko od-leglo, kajti dasi tudi so bile dvo-umne komisarjeve besede, tolma-čil si jih je vendar najugodnejše. "Ne le ponoči, tudi podnevi si ga delam, gospod komisar, na Du-navu, kajti v mojem mlinu teko kameni noč in dan in meljejo ži-to."

Komisar nese nekaj zlatov pod nos in pravi: "Mlinar, tvoje zla-to, zlasti to-le, ne diši prav nič po moki, pač pa po — smodniku. Ka-ko mi to razložiš?"

"Gospod cesarski komisar se pač šalite za mano? Kako li bi moji zla-ti dišali po smodniku, ker s smod-nikom svoj živ dan nisem imel kaj prida pravka?"

"Saj nisem rekel, da si imel ti s smodnikom kaj dela, temveč drugi, katerih so bili zlati, predno so prišli v tvoje roke." Sedaj upre

komisar srepo svoje oči v mlinar-ja, da se ta kar strese in preble-di, kakor zid.

(Konec prihodnjic.)

RAZNO.

Štirinajstletna sovodnica. — Iz Moravske Ostrave poročajo: Pred kratkih je dobila policija nazna-nilo, da je neka 14letna deklica imenom Marija Bartovec nenado-ma izginila. Našli so jo končno na Dunaju ter jo poslali staršem nazaj. Pri zaslišanju je izpoveda-la, da jo je zapeljala njena sošol-ka Elza Vaškova na napačna po-ta. Povedala je, da je Elza Vaše-kova vabila boljše oblečene moške s seboj v stanovanje svoje mate-re. Mati te Elze Vaškove je živila od zaslužka svoje izpridene hčer-ke; pa ne samo to, tudi druga de-kleta, ki jih je njena hčerka zape-ljala na neprava pota, so našla pri Vaškovi zavetje. Na zahtevo moških, ki so občevali z Elzo jim je ta pripeljala vedno svežega blaga. Izbirala si je deklice zlasti med svojimi sošolkami ter prego-ovorila tudi Marijo Bartovčevo, da se je spozabila. Dostikrat so se za-peljani otroci zbrali v stanovan-ju Vaškove, kjer so se vršile po-tem orgije, ki jih ni mogoče po-pisati. Štirinajstletna Elza je na ta način izročila 8 deklet sramoti. Proti njej in njeni materi je uve-dlo državno pravdnštvo preiskavo zaradi sovodstva, skrumbe in posiljenja.

Vlom v grobnico. V dnevih od 5. do 8. m. so vlomili v Stoeke-ravu do sedaj še neznani vlomil-ci v grobnico barona Suttnerja. Vlomilci so odstranili pokrov grobnice in odprli dve krsti. Iska-li so najbrže dragocenosti, ki jih pa niso našli. V grobnici sami so vse razmetali. Dne 8. m. so na-to najbrže isti vlomilci obiskali tudi neko bližnjo kapelico in oro-pali puščice. Na sumu, da je izv-ršila te vlome, je neka potujoča rodbina Grasl, ki je baje iz rodu nekega znanega roparja.

Obsojen ameriški milijarder. Pariško policijsko sodišče je ob-sodilo ameriškega milijardarja znanega Vanderbilta na 20,000 K globe, ker je povozil njegov tovarni avtomobilni voz, ki je vo-zil njegovega konja dirkača, ne-kega policijskega stražnika. — Stražnik je dobil zelo težke poškodbe, Vanderbiltov šofer pa je bil obsojen na 8 dni zapora.

Ponesrečena turista. Iz Inomo-sta poročajo, da je našla rešilna ekspedicijska v nekem globokem jarku popolnoma razbiti trupli nemških turistov dijakov Karla Hechta in Alfreda Muellerja. O-ba sta padla na povratku v pla-ninsko kočjo Dunajskega Novega mesta vsled silnega viharja in snežnega zameta v več sto metrov globok jarek.

Žepni tatovi. Dva dunajska žep-na tatova sta ukradla zastopniku velike newjorške tvrdke Eberso-lu, ki je prišel po službenih poslih na Dunaj. V neki kavarni njegovo listino. V listnici sta našla 90 funtov šterlingov denarja in kre-ditno pismo za 200 funtov šterlin-

gov. Ker sta se tatova bala raz-kritja, sta poslala oškodovanecu kreditno pismo po pošti nazaj s pripombo, da to pismo nima za nju prav nobene vrednosti.

VABILO

Društvo "Slovenski Prijatelji" št. 171 S. N. P. J. v Marianna, Pa., vljudno vabi na vrtno veselico s razvitjem zastave

V NEDELJO 17. AVGUSTA T. L.

Začetek točno ob 11 uri pred-poldan. Vstopnina za moške \$1; ženske vstopnine proste. Za do-bro in točno postrežbo skrbel bo vabeči in priporočivši se

ODBOR.

Balkanska vojna na parniku.

New York. — Na Cunard par-niku "Panonija", ki je 8. t. m. v New York prispel, so se med vožnjo, katere je trajala 26 dni, dogajali neprestani tepeži in zba-danje. Večina potnikov je sesto-jalo iz Srbov, Bolgarov, Grkov in Turčinov, kateri so šli prostovolj-no v vojno na Balkan, a so se se-daj vračali v zaobljubljeno deže-lo. Neki Italijan je prisluškoval razgovor Bolgarov, ki so sklenili, da pomorijo vse na parniku na-hajoče Grke.

Kdor nima usmiljenja do ljudi, tudi veljave nikdar imel med ljud-mi ne bo.

Bolečine

naj si bodo kakoršnekoli, se lahko hitro odpravijo z pravočasno rabo

Severovega Gothardskega Olja

(Severa's Gothard Oil)

katero je znano kot najboljšo mazilo zoper bolečine. Pomagalo je drugim — naj tudi vam pomaga. Citajte sledeči dokaz:

SEDAJ ZOPET LAHKO DELA.

"Takoj po rabljenju Severovega Gothardskega Olja sem se bolje počutil. Bolečina v moji nogi je kmalu izginila in v enem tednu sem lahko šel na delo. Vaše Gothardsko Olje cenim kot naj-boljšo mazilo zoper bolečine."

Tom Tama, Box 8, Gardiner, N. Mex.

Severovo Gothardsko Olje se sedaj prodaja po 25 in 50 centov.

Neprebava,

zapeka, žolčnica in razne druge želodčne in jetrne neprilike se lahko hitro odpravijo z rabo

SEVEROVEGA ŽIVLJESKEGA BALZAMA

(Severa's Balsam of Life)

Je zelo uspešno zdravilo za zdravljenje gori omenjenih neprilik. Cena 75 centov.

Vsi lekarnarji prodajajo Severova Zdravila. Zahtevajte Severova in ne vzemite drugih. Ako jih nima lekarnar, naročite jih od nas.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA

Frank Sakser

Glavni urad: 82 Cortlandt St.,

NEW YORK, N. Y.

Pošilja

DENARJE

v staro domovino

potom c. kr. pošte

hranilnice na Dunaju; hitro

in ceno.

Podružnica: 6104 St. Clair Ave.,

CLEVELAND, O.

Prodaja

PAROBRODNE

LISTKE

za vse prekmorske

parobrodne družbe po izvirnih

cenah.

Tisoče Slovencev se vedno obrača na to staro tvrdko, a nihče ne more tožiti o kaki izgubi.

Ustanovljena leta 1908.

Inkorporirana leta 1909.

Glavni urad na: 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill.

GLAVNI ODBOR:

ANTON MLADIČ, predsednik; 2348 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
 ANT. FISHER, podpreds., 516 N. Bunker Hill St., Los Angeles, Cal.
 JOSEPH BENKO, tajnik; 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill.
 WILLIAM RUS, zapisnikar; 11224 Fulton Ave., Chicago, Ill.
 JOHN KALAN, blagajnik; 341 — 6th St., Milwaukee, Wis.

NADZORNIKI:

FERDINAND GLOJEK, (pred.); 453-53rd Ave., Milwaukee, Wis.
 ANTON DULLER, 238 — 136th St., Chicago, Ill.
 MARTIN KONDA, 3622 W. 26. St., Chicago, Ill.

POROTNIKI:

AUGUST KUŽNIK, 8323 Connecticut ave., S. E., Cleveland, Ohio.
 JOHN BATICH, Box 208, Claridge, Pa.
 JOE CVETKOVIČ, 810 W. 4th St., Michigan City, Ind.

POMOŽNI ODBOR:

ANTON SLOGAR, 1507 — 58th ave., Chicago, Ill.
 JAKOB TISOL, 11355 Fulton ave., Chicago, Ill.
 JOHN JEREB, 321 — 136. St., Chicago, Ill.
 FRANK GODINA, 1441 Fullerton St., Chicago, Ill.
 MOHOR MLADIČ, 2603 Lawndale ave., Chicago, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

DR. ALOIS M. ZAHORIK, 1946 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

Vsa pisma in vprašanja za pojasnila naj se izvolijo pošiljati na tajnika
 Jos. Benko, 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill. Denarne (odpošiljatelj) pa na
 John Kalan, 341 — 6th St. Milwaukee, Wis.

Uradno glasilo je "Glas Svobode". — Seja gl. odbora je vsako zadnje
 sredo v mesecu v Stastny-evi dvorani, 2005 Blue Island ave.

IMENIK DO SEDAJ PRIJAVLJENIH DELEGATOV IN POOLASČENCEV ZA 3. REDNO ZBOROVANJE S. S. P. Z.

- Chicago, Ill. Jos. Ivanšek, delegat
- Claridge, Pa. John Mlakar, delegat.
- De Pue, Ill. Dan Badovinac, delegat.
- Black Diamond, Wash. Math Pečnik, delegat.
- Darragh, Pa. V. Huter, pooblaščenec.
- Winterquarters, Utah John Kalan, pooblaščenec.
- Arona, Pa. V. Huter, delegat.
- McGuire, Colo. Jos. Benko, pooblaščenec.
- Leadville, Colo. Ludvik Slach, delegat.
- Moon Run, Pa. Geo. Pivk, delegat.
- Sublet, Wyo. Anton Mladič, pooblaščenec.
- Witt, Ill. Peter Kokalj, delegat.
- Yale, Kans. John Kupljen, delegat.
- Taft, Ill. John Urbančič, delegat.
- Arona, Minn. Frank Mahnič, delegat.
- Girard, Ohio M. V. Konda, pooblaščenec.
- Chicago, Ill. Aug. Aučin, delegat.
- Cleveland, Ohio Ignac Smuk, John Marn, delegata
- Naylor, Mo. M. V. Konda, pooblaščenec.
- Milwaukee, Wis. John Lenko, delegat.
- Reading, Pa. Peter Kočevar, delegat.
- Collinwood, Ohio John Potočar, delegat.
- Forest City, Pa. Fr. Leben, delegat.
- Madison, Ill. Fr. Bukovec, delegat.
- Taylor, Wash. M. V. Konda, pooblaščenec.
- Bishop, Pa. Jos. Benko, pooblaščenec.
- Farmington, W. Va. Math Špehar, delegat.
- Franklin, Kans. John Žagar, delegat.
- Springfield, Ill. Jos. Benko, pooblaščenec.
- Lowber, Pa. John Grošelj, delegat.
- Jenny Lind, Ark. Jacob Lambrecht, delegat.
- Aguilar, Colo. Andrej Colnar, delegat.
- Salida, Colo. Ludvik Slach, pooblaščenec.
- Ambridge, Pa. Anton Mladič, pooblaščenec.
- Red Lodge, Mont. John Putzel, delegat.
- High Bridge, Ia. Jos. Benko, pooblaščenec.
- Virden, Ill. Jos. Jurak, delegat.
- Baltic, Mich. Jos. Benko, pooblaščenec.
- Chicago, Ill. Jos. Ivanšek, pooblaščenec.
- Mulberry, Kans. Jacob Kovačič, delegat.
- Milwaukee, Wis. Ferd. Glojek, pooblaščenec.
- Somerset, Colo. Anton Fisher, pooblaščenec.
- Ely, Minn. John Hutar, delegat.
- Broughton, Pa. Frank Rebernik, delegat.
- Rock Spring, Wyo. Math Batich, delegat.
- Conemaugh, Pa. Frank Dremelj, delegat.
- Pueblo, Colo. Martin Kočevar, delegat.
- St. Michael, Pa. Frank Težak, delegat.
- Onnalinda, Pa. Jos. Benko, pooblaščenec.
- Superior, Wyo. Jos. Benko, pooblaščenec.
- Johnston City, Ill. Vincent Pugelj, delegat.
- Issaquah, Wash. Math Kramer, delegat.
- Dunlo, Pa. Frank Kaučič, delegat.
- Marianna, Pa. Fr. Primožič, delegat.
- Taylor Springs, Ill. M. V. Konda, pooblaščenec.
- Girard, Ill. Frank Gasparac, delegat.
- Johnstown, Pa. Ant. Jene, delegat.
- Roundup, Mont. Mar. Mežnarič, delegat.
- Cherokee, Kans. Jos. Benko, pooblaščenec.
- Hermine No. 1, Pa. Jos. Brie, delegat.
- Biwabik, Minn. Math Vidas, delegat.
- Gilbert, Minn. Jakob Muhovič, delegat.
- Renton, Wash. Math Pečnik, pooblaščenec.
- Hermine No. 2, Pa. Jakob Kokalj, delegat.
- Cleveland, O. Jos. Polanc, delegat.
- Sygan, Pa. Frank Pustovrh, delegat.
- Washoe, Mont. John Putzel, delegat.
- Globe, Ariz. Ant. Fisher, pooblaščenec.
- Cleveland, Ohio Anton Kos, delegat.
- Bradley, Ill. Louis Sterbene, delegat.
- Piper, Ala. John F. Perko, pooblaščenec.
- Oak View, Colo. Jos. Benko, pooblaščenec.
- Blocton, Ala. John F. Perko, delegat.
- Chicago, Ill. Jos. Fritz, delegat.
- Denver, Colo. Anton Duller, pooblaščenec.
- Trestle, Pa. Matevž Peternel, delegat.
- Homer City, Pa. Jos. Benko, pooblaščenec.

106. Adamsburg, Pa. Anton Laurič, delegat.
107. Yukon, Pa. Jos. Vidmar, delegat.
108. Maryville, Ill. Jos. Benko, pooblaščenec.
109. Diamondville, Wyo. Jos. Benko, pooblaščenec.
111. West Allis, Wis. Sil. Kumersek, delegat.
112. Whitsett, Pa. Anton Mladič, pooblaščenec.
113. Meadow Land, Pa. M. V. Konda, pooblaščenec.
115. Kenilworth, Utah Anton Mladič, pooblaščenec.
119. Bridgeport, Ohio Geo. Pivk, pooblaščenec.
121. Carona, Kans. M. V. Konda, pooblaščenec.

CENJENIM DELEGATOM IN ČLANOM SLOV. S. P. ZVEZE V NAZNANJE.

III. redna konvencija S. S. P. Z. v Milwaukee, Wis. začeni se
 z dnem 8. septembra t. l. se bode vršila v "Harmonie Hall", na-
 slov: First Ave. & Mineral Str. Telephone šte.: South 3716 J čez
 dan in South 1478 ali South 4093 L ob večerih.

JOS. BENKO, tajnik.

Chicago, Ill.

Zopet sem se namenil napisati par vrstic še pred konvencijo, katera je že pred durmi. Vidim da se naši sobratje zelo malo brigajo za agitacijo v prilog S. S. P. Zveze, in ne veje kaj mora to biti, vse je nekako tiho in mrtvo. Dragi bratje in sestre pokažite korajžo in veselje za agitacijo. Poglejte druge Jednote, koliko se agitira; n. pr. J. S. K. J., ki ima po cele strani v listu G. N. Jaz mislim, da naše glasilo S. S. P. Z. Glas Svobode tudi rade volje odstopi prostor za dopise v korist Zveze, zakar ima Zveza pogodbo z Glas Svobode, da se svobodno piše v korist Zveze in to vsaki član S. S. P. Z. Seveda to je, da kar se tiče koristi članstva, kdor pa hoče pisati o politiki, tisti pa mora biti naročnik lista, kar je čisto pravilno. Zato raj rečem, da je žalostno kdor ni naročnik tega lista, posebno za tiste, ki pravijo da so naprednega mišljenja. To si mora vsaki misliti, da imamo danes že dvajseto stoletje in kdor se do danes še ni toliko razbistril, da bi bil član vsaj ene svobodomiselnice organizacije, ali pa naročnik ene svobodomiselnice lista, potem sem prepričan, da dotičnik bo vedno spal; nikdo ga ne bo več zbudil iz duševnega spanja.

No, saj čuda tudi ni, ko farji toliko zvonijo in orgljeajo z novimi zvonovi in orgli in še z vsemi drugimi rečmi. Ali vse to mementi ne briga, mene ne bodo spreobrile ne orgle in ne zvonovi. In če ravno mi je g. Sojar poslal tri orgle, seveda tiskane na cerkveni kuverti, misleč da mu bom dolarje nasipal v cerkveni žakelj, ki nima dna.

Pri S. S. P. Z. je vse kaj drugega. Zveza ima jekleno blagajno, ki dobro drži in ima tudi dno, in pa zopet velika vrata, skozi katera se jemlje v potrebi kaknega člana. Ni se treba bati, da je izgubljeno, kar daš. Noben član ne ve, kdaj ga zadene nesreča, tudi na najlepšem prostoru se ti lahko pripeti. In vidiš, ako si nosil v to blagajno namesto v cerkev, tedaj boš deležen tvojega denarja z obrestmi vred in še čez. Blagajna S. S. P. Z. ti da največ, in da to dokažem, naj navedem samo eno priliko:

Član je v S. S. P. Z. vstopil pred 6timi meseci, tako da je sedaj opravičen do bolniške podpore. V 6tih mesecih je v blagajno S. S. P. Z. plačal recimo do \$10.00 z vstopnino vred, a če pa potem zbolni in je bolan samo dva tedna, že dobi \$16 nazaj kot bolniško podporo. Tega pri cerkvi nihče ne dobi! Torej vsi tisti rojaki, ki še niste prestari, hitro se potrudite in vstopite k S. S. P. Z. in to predno bo prepozno. Mnogo je še takih, ko se popolnoma nič ne brigajo za kako društvo. Večkrat sem že opazoval kakoga rojaka, ki je bil prigrvarjan, naj pristopi v društvo; ali odgovoril je: "Rajši zapijem ali pa grem v gledališče, vsaj kaj vidim in imam dobre čase". Tak človek da tudi rad za cerkev, magari celo podkev. In ravno taki rojaki, ko hitro kaj zbolijo ali ponesrečijo, kam drugam se obrne kot na društva, in to je-li član ali ne, ali pa na časopise najsibo svobodomiselnice ali pa najboljši nazadnjaški list, vse mu je dobro. Nasvetoval bi vsem članom, katere organizacije sibo, da bi strogo pazili na take rojake, da se nebi podpirala njihova lenoba; tak rojak ni vreden podpore in naj si to bo moj prijatelj ali sovražnik. To je samo izkoriščanje ali zloraba dobrobrčnosti našega naroda.

Danes imamo toliko vrst orga-

nizacij in različnih društev, da se ne more nihče izgovarjati, češ, k tem društvu ne grem, ker moram v cerkev in k izpovedi hoditi; h drugemu zopet ne, ker moram potem svobodomislec biti itd. Ali to so puhli izgovori, ker vsako društvo je dobro, vsako ima več ali manj, en in isti cilj, da pomore članom v sili.

Seveda, pri tem moram odločno povdarjati, da društva na svobodomiselnici podlagi, imajo prednost pred vsem drugim, in to iz enostavnega razloga, ker svobodomiselnica organizacija daje največjo podporo in udobnosti izmed vseh drugih organizacij.

Zato raj opozarjam še enkrat vse delegate, naj veselo prikorakajo v Milwaukee; ne ustrašite se nikogar. Ni treba se bati, da bi se morali odkrivati glavnemu predsedniku ali pa celo roko poljubovati kakemu "duhovnemu vodji"; takega ptica S. S. P. Z. ne pozna, tisto je samo pri nazadnjaških Jednotah. Pri S. S. P. Z. smo si vsi jednaki bratje in sestre, to je vse.

Pripomniti mi je pa tudi, da ni dovolj, ako delegati veseli in korajžni pridejo na konvencijo, ki se bo 8. septembra t. l. pričela v Milwaukee, kajti čaka ogromnega dela in ukreniti bo treba, kar bo najboljši in najkoristnejši za našo dično organizacijo, za društva in člane.

Ukrepano se bo tudi o združitvi Zvez in Jednot. Jaz sem takega mišljenja, da ako bi prišlo do združitve, potem naj bi se ta organizacija imenovala S. S. Z. J. "Slovenska Svobodomiselnica Združena Jednota", ker s tem bi se gotovo vsi zadovoljili. Ako se to zgodi, da bi se tudi J. S. K. J. in društvo sv. Barbare pridružile, potem bi se moralo vsakemu članu dati svobodo, nikoli jim oporekati ako gredo v cerkev, kot tudi o nim ne, ko ne gredo. Zato bi se morala pravila tako narediti, da tisti, ki bi radi verskega prepričanja koga zasmehovali, ali se nadtem izpotikali, se ga mora takoj izključiti iz organizacije. Isto bi veljalo tudi za tiste, ki bi hoteli komu usiljevati kako politično prepričanje in naj si bo to socialist, demokrat ali pa kak drugi. Ta organizacija bi bila edino za bratstvo, bolniško podporo in posmrtnino.

Upam, da bodo te poslednje vrstice upoštevali tudi delegati J. S. K. J., ker so koristne za združevanje.

Torej vsi delegati J. S. K. J., društva sv. Barbare in posebno pa delegati S. S. P. Z. naj dobro prevdarijo in premislijo združitev. Ni stvar tako lahka, da se pa le izvesti. Zaprek in ovir bo veliko, toda za premagati so vse, samo da je dobra volja in pogumna družena vstrajnost, ker v slogi je moč, katera ne pozna nikakih ovir in zaprek.

Pozdrav vsem delegatom z željo, da bi uspešno delali za združitev v veliko bratsko slovensko armado.

Anton Duller, član gl. nadzornega odbora S. S. P. Z.

VABILO NA VESELICO,

katero priredi društvo št. 109 S. S. P. Zveze

v Diamondville, Wyo.

DNE 17. AVGUSTA

v Josip Penca dvorani.

Vabijo se tudi sosedna društva, rojaki in rojakinje, da se blagovolijo vabilu v obilnem številu odzvati.

Na svidenje torej 17. avgusta ob 7. uri jutri.

John Brovich, tajnik.

"THE SIXTH CITY".

Cleveland je industrijsko mesto. Malo je mest na svetu, ki bi se mogli ponašati s takim razvojem. Tam, kjer je še pred dobrim stoletjem pela sekira drvarjev, se dviga danes ponosno mesto s 700,000 prebivalci. K temu je največ pripomogla lega kraja, ki je jako ugodna razvoju industrije. Cleveland je pa tudi zajedno največja slovenska naselbina. Število Slovencev cenijo do 20,000 duš. Večina izmed njih si služi svoj vsakdanji kruh v tovarnah. Drugi se bavijo s trgovino. Jako dobro uspeva tudi Slov. Zadruga Zveza, ki se je v kratkem času svojega obstoja lepo razvila. Tudi marsikateri obrtniki si je pridobil sicer skromno, toda dostojno eksistenco. Mi se bavimo z izdelavo moških, kakor tudi ženskih oblek. Cena moških oblek je od \$15 dalje. Popravljamo, likamo, čistimo in barvamo vsakovrstne moške in ženske obleke. Jamčimo za vsako delo. Prepričajte se!

I. SMUK, krojač,

4706 St. Clair Ave. Cleveland, O.

HIŠA NA PRODAJ.

Prodaj hišo; v pritličju je prodajalna, kuhinja in klet. V nadstropju je 5 sob. Poleg hiše je vrt, nasajen s sadnim drevjem, z vinsko trto in kuhinjsko zelenjavo. Hiša se nahaja med štiri premočnimi rovi, tedaj na jako dobrem prostoru.

Kupci se naj zglaste pri

MARTIN POTISEK,

Box 119 Darragh, Pa.

DENAR POŠIJAMO V DOMOVINO.

Po sledečih cenah:

Za \$ 10.35	Kron 50
Za \$ 20.50	Kron 100
Za \$ 30.85	Kron 150
Za \$ 41.00	Kron 200
Za \$ 61.50	Kron 300
Za \$ 102.50	Kron 500
Za \$ 204.50	Kron 1000
Za \$ 1020.00	Kron 5000

Poština je všteta pri teh svotah.

V tej banki se menja, kupuje in prodaja inozemski denar. Austro-Ogrski denar se kupuje brez odbitka: za 5 kron plačemo en dolar.

Pišite po cene in pojasnila v slovenskem jeziku.

Kaspar State Bank

1900 Blue Island Ave., Chicago.

GOSTILNA

kjer je največ zabave in največ vžitka za par centov s biljardom, miso na razpolago. Vse to se dobi v gostilni

John Košiček

1807 S. Centre Ave. Chicago, Ill.

Telefon Canal 1439.

Knjiga

"ŠKOF PROTI ŽUPNIKU,"

Spisal na temelju resničnih dogodkov in aktov

PAVEL SVETLIN,

bo kmalu pošla. Kdor se torej zanima za to velezanimivo razpravo naj poseže po knjigi. Ista stane 35 centov poštne prosto in jo je dobiti pri

GLAS SVOBODE CO.

3622 W. 26th St. Chicago, Ill.

ODVETNIK

PATENTI

CARL STROVER

(Sebe šte 1009)

133 WASHINGTON ST. CHICAGO, ILL.

TEL. 2060 MAIN

Slovenskim gostilničarjem in trgovcem priporočam

BINGO CIGARE

CHARLES HLAVA, izdelovalec

2342 So. Kedzie Ave., Chicago.

Telefon Lawndale 5616

SLOVENSKA GOSTILNA

kjer se toči vedno sveže Schoenhofen-Edelweiss pivo in kjer se dobe domača vina in najboljše unijske cigare.

Kegljišče na razpolago.

ANTON MLADIČ,

2348 Blue Island ave. Chicago.

Tel.: Canal 4134

G VOKOUN

1411 W. 18th St., Chicago.

V moji trgovini se dobe prve vrste cigare, dobrih svačnic in različnih tabak iz vseh dežela.

Najnovejšo in najboljšo črno

kupite zdaj pri

M. KARA

1919 So. HALSTED ST.

cor. 19. Place.

Novi spomladni vzorci

Phone: Canal 80.

HOERBER'S CREAM OF MALT

Martin Nemanich,

GOSTILNA

Vogel 22. in Lincoln Street

Prostogorak in mrzel prigrizek vsak dan.

J. F. HALLER

GOSTILNA

prve vrste.

Magnet pivo, mrzel in gorak prigrizek. Domači in importirani likerji. Tel. Canal 8066.

2103 Blue Island Av. cor. 21. St

Dobra Unijska Gostilna, kjer se

mrzel in gorak prigrizek. Domači in importirani likerji. Tel. Canal 8066.

2005 Blue Island Ave.

veliki Dvorana za društvene in unijske seje, in druga dvorana za koncerte. Zasluge in zabave.

LOUIS VANA,

Izdelovalec

sodovice, mineralne vode in drugih neopojnih pijač.

1835-37 Fisk St. Tel. Canal 1405

Telefon: Canal 3014

NAZDARI:

SALOON

s kegljiščem

kjer točim vedno sveže pivo in druge raznovrstne pijače. Domače vino. Unijske cigare.

Potniki dobi pri meni čedna prava čišča. Potreben vsakemu točno in laharno.

MARTIN POTOČAR

1625 So. Center Ave., Chicago, Ill.

"The Roosevelt Saloon"

ROCK SPRINGS, WYO.

A. Justin, lastnik

in trgovce s vinom, cigarami, mrzlim pivom itd. — Se priporoča Slovincem!

The Konrad Schreier Co.

Sheboygan Wis.

Varitelji najboljšega piva v sodih in steklenicah.

Edelbrau in Pilsen pivo iz naše pivovarne je najboljši.

Dr. B. K. Simonek

ZOBOZDRAVNIK.

1669 Blue Island Avenue.

Tel. Canal 2127

Uradne ure: Vsak dan od 9 jutro do 6 ure večer; ob nedeljah od 9 do 11 ure popoldne.

Glas Svobode stane \$2.00 za leto.

"Glas Svobode"

(THE VOICE OF LIBERTY)
WEEKLY

Published by **M. V. KONDA & CO**
3622 W. 26 Street Chicago, Illinois

Subscription \$2.00 per year.
Advertisements on agreement

Prvi svobodni list za slovenski
narod v Ameriki.

GLAS SVOBODE: IZHAJA VSAKI PETERK
in velja

ZA AMERIKO: Za celo leto.....\$2.00
za pol leta.....\$1.00

ZA EVROPO: Za celo leto.....\$2.50
za pol leta.....\$1.25

NASLOV ZA DOPISE IN POŠILJATVE JE
GLAS SVOBODE

3622 W. 26 STR. CHICAGO, ILL.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnik
da nam natančno naznani polet Notnega tud
štara naziv.

381

SLIKA PROSVETE NAŠEGA ČASA.

Če bodo ljudje leta 2000 proučevali ameriško kulturno zgodbo začetka 20. stoletja, potem naj si vzamejo sledečo sliko prosvete za dokaz, koliko si dajo brezbržni Amerikanci dopasti od agentov tiste laške vrtoglave družbe, ki je inkorporirana pod imenom "Rimsko-katoliška cerkev".

Nastopni osnutek je resnična ponovitev dejstev, ki so razvidni iz javnih spisov 12. okrožnega sodišča, države Minnesota v Oliviu, Renville County, ki so bili zaključeni pred nekoliko dnevi.

1. prizor. — V mesecu maju leta 1911 je sedel Darwin D. Parks, sprevodnik tovornega vlaka Minneapolis in St. Paul železnice, v sobi starišev svoje izvoljenke, Frances Elizabeth Dinzinger. Obedva zaljubljenca sta bila baš naredila izprehod v spomladanski naravi ter sta napravila nekaj fotografiranih slik, in Parks je bil ravno pri tem, da ploščo dopopolni. Liza ga je pri tem poslu gledala. Na obeh obrazih je bil videti odsev bodoče sreče. Lize oče, stari Dinzinger, je ležal bolan v sosednji sobi; priletna mati je pletoč sedela v naslonjaču, pazno poslušujoč in oziraje se v bolnikovo sobo. Nakrat potrka na vrata, bil je duhovnik John Byrne. Liza gre da odpre. Duhovnik, ki je nato med vrati stoječ videl v sobi mladega človeka, je dekleta nahlulil: "Kdo je oni mladi človek, ki tam v sobi sedi?"

Liza skromno odgovori: "To je moj zaročenec."

Duhovnik: "Je katoličan?"

Liza: "Ne!"

Duhovnik: "Kaj — ni katoličan? Vrzi ga ven iz hiše! Ogibaj se ga kot strupa! Odpodi ga od sebe! Ognj se ga, ognj se ga! Ne imej opravka s prokletim protestantom! Ti brezbožna vlačuga, ti izdajalka, ne imej opraviti s podlim protestantom!"

Liza odvrne, Mr. Parks je moj zaročenik, in mu bom ostala zvesta. Ta preprosta a odločna izjava je spravila duhovnika v grozno jezo in prišel je najpoddlejše zmerjati ter preklinjati, nakar je g. Parks k njemu stopil in rekel:

"Ta dama je moja prijateljica in ako hočete Vi ž njo govoriti, se morate dostojnejšega govora poslužiti!"

Na to je duhovnik postal še bolj divji ter vpil: "Krivoverski lopov, jaz ti svetujem, da od tu izostajaš; to je katoliški kraj, in jaz lahko še nocojšno noč skličem Columbove viteze, ki te bodo popolnoma uničili."

Mr. Parks, kateri je sramoteno je dosti dolgo potrpežljivo poslušal, pravi: "Ne govorite k meni na tak način, jaz si tega ne dam dopasti. V navzočnosti dame Vam nočem tako odgovoriti, kakor Vam gre. Stopite z menoj ven, potem hočem z Vami govoriti in početi kakor med dvema možakoma!"

Duhovnik in Parks sta res odšla, da gresta ven in Liza je za njima zaprla vrata. A ona dva, ko sta prišla do vnanjih vrat je duhovnik, ko je Parks izstopil, hitro vrata za njim zaprl, jih od znotraj zaklenil ter se vrnil in nahlulil gospodično Dinzinger:

"Vlačuga, kako se moreš predrzniti, meni "svetemu duhovniku" vrata pred nosom zapreti!"

Obdolžena odvrne: "Jaz nisem imela namen zapreti vrata pred

Vašim nosom. Vi ste šli ven in jaz sem zaprla vrata za Vami, kot gostom."

Duhovnik je šel zopet ven in Mr. Parks, ki se je bil povrnil skoz stranska vrata, mu je sledil; toda pop jo je ubral okoli hiše in končno odšel domov. — — —

Presledek dejanja. — En teden pozneje sta se zaročenca v Oliviu dala poročiti po metodiškem duhovniku, ter naredila ženitovansko popotovanje v St. Paul in potem sta se srečno nastanila v Morton. Koj po nju povratku je umrl oče gospe Parks. Pop mu je dal "sveto olje" in se že veselil na denar za maše zadušnice. Med navzočnostjo duhovnika, se je gospa Parks morala skriti na podstrešju hiše njenih starišev. In sedaj sledi drugi prizor.

2. prizor. — Na večer pred pogrebom je duhovnik brata gospe Parks poslal v Morton na dom gospoda Parksa s peremptoričnem (nepreloženem) poveljem, da naj takoj pred njega pride. Gospod in gospa Parks sta izjavila selu, da, ako jima ima g. Byrne kaj povedati, tedaj naj on k njima pride. Toda popče je to že vnaprej vidil, zato je pa selu tudi naročil, da za slučaj, da ne prideta, naj jima pove, ako se branita priti, bo on — pop — umrlemu zabranil krščanski pogreb in prostor na katoliškem pokopališču (na katerim rodinski člani že počivajo).

Zaradi miru in da se žalujoči vdovi nepovzroča večja bolest, sta se oba Parks peljala k duhovniku. Takoj, ko sta stopila v hišo, je duhovnik mlado gospo nahlulil: "Ali ste Vi z Mr. Parksom poročena?"

Gospa: "Da!"

"Ste poročeni po katoliškem duhovniku?"

"Ne."

"Od koga ste bili poročeni?"

"Od nekega metodiškega duhovnika v Oliviu."

Nato je duhovnik postal grozno besen in rabil izraze, kakoršnje se v dostojnem listu nemorejo ponavljati.

"Ti vlačuga nisi omožena. Nihče ni oženjen, kdor ni poročen po katoliškem duhovniku. Vsi, ki niso po katoliškem duhovniku bili poročeni, živijo v k....." (V prešestvanju, toda besni far se je prav po svinjarsko izrazil. Op. ur.)

Potem se je obrnil proti g. Parksu, ga imenoval podlega lopova, ter ponavljal, da nista dejansko poročena. Konečno je mlado ženo pozviljal, naj zapusti svojega moža.

Mr. Parks reče: "Obžalujem, ko nimam pri sebi mojega poročnega lista. Toda sva pa po zakonu države Minnesota pravilno poročena, in to nama zadostuje."

Nato je pop naredil kretanje proti mladi gospej, pričel besno psovati, obkladal oba z najpoddlejšimi psovskami in zaklical bratu mlade žene: "Vrzi lopova ven!"

Mr. Parks odvrne: "Jaz grem rad ven; toda ven vreči se ne pustim. Vi ste nas povabili v Vašo hišo, tedaj smo Vaši gosti, odide-mo pa radi."

Duhovnik: "Na to priliko sem že prežal. Jaz imam sedaj moč radi pogreba."

Nato je Henrika Dinzingerja, kateri je ponižen rimski suženj, s kolenom sunil proti gospej Parks, nakar pa je gospod Parks zaklical:

"Stojte, nikar ne nadlegujte mojega svaka! Ako se hočete bojevati, pojdite z menoj ven, tam že hočem z Vami izbojevati."

Hrabri far pa na to ni hotel iti, je rajši pričel zopet psovati in zaklical mladi gospej: "Da ne greš v hišo smrti, ti nizkotno k... ti vlačuga. Ti ne smeš več videti umrlega očeta, tudi se ne smeš v nobenem oziru udeležiti pogreba."

Mlada zakonska sta nato globoko užalena odšla domu.

Presledek dejanja. — Tisto noč po 12. uri se je mlada žena plazila k rodni hiši. Ni se upala pred 12. uro iti iz strahu, da bi bili sosede še v hiši, ki bi farju nazna-nili njeno navzočnost, nakar bi nadutež zabranil pogreb. To bolest je hotela preprečiti svoji materi, katera je strogoverna.

3. prizor. — Naslednji dan reče far občinskemu slugu, naj Parksa pri pogrebu ne trpi, in za slučaj, da bi se ga hotela udeležiti, naj jih aretira zaradi kršitve miru.

Gospod in gospa Parks sta bila odsotna, mislila pa sta, da se za moreta sprevodu pridružiti in tako ljubljenu očetu izkazati poslednjo čast. Najela sta si voz in sta hotela na javni cesti sprevodu slediti. Toda far je motrival sprevod in ko zagleda Parksa, je ves srdit zaupil proti svojim vernikom naj krivoverca odstranijo iz sprevoda. On da ne stori koraka in tudi ne bo završil pogreb, če ne bosta oba krivoverca odstranjena. Konečno je Mr. Keefe iz Mortona mlada človeka pregovoril, naj se odpovesta pravici voziti se po javni cesti samo, da ne nastane kakšna rabuka. Parksa sta se udala — zaradi matere — izstopila in voz zopet oddala pogrebniku.

4. prizor. — Še tisti popoldan je šel far k mirovnemu sodniku Ahrens in zaprisegel povelje aretacije proti Mr. Parks, češ, da mu je ta grozil, ker mu je na predvečer rekel, da hoče on, Parks zuna-j stvar izbojevati. Drugo jutro je bil Parks aretiran.

V sodnijsi se je far tako razgrajajoče vedel in vedno upil, da pozna postave, da je imel občinski sluga trud, vzdržavati mir in red.

Na nasvet sodnika, ki se je bal punta Columbovih viteзов, se je g. Parks pripoznal krivim ter bil pod jamstvom \$300 izpuščen. Porostvo sta položila postajni načelnik in neki protestant.

Naslednje jutro sta oba poroka prišla k sodniku ter ga prosila, naj ju poročstva osvobodi, ker sta radi tega od katoličnanov ogrožena in se bojita za svoje življenje. Dva druga prijatelja Parksa, Mr. Tausant in Louis Zinne, sta nato položila poročstvo.

5. prizor. — Nedeljo, dne 4. junija 1911 je far posvetil vso svojo pridigo "Parksovem trublju"; ter pozival Columbove viteze, naj Parks, iz vasi našenejo, pa če ga TUDI USTRELJO.

Tisto popoldne je tudi šlo neko število katoličanov na dom mlade dvojice in so ju pozvali, da takoj zapustita kraj.

Da svoje življenje rešita, je mladi par naslednje jutro svoje stvari res pospravil in se preselil v Minneapolis.

6. prizor. — Mr. Parks je obrnil ost in vložil tožbo proti farju John Byrne, njegovemu bratu Fr. Byrne, James Lynch in štirinajst drugim, ki so pomagali pri nasilnem prognanstvu.

Vsi so bili obsojeni v plačilo 2000 dolarjev in v povrnitev vseh stroškov.

Medtem pa je bil far od njegovih "višjih", v priznanje njegovega vnetega delovanja za "božjo stvar", prestavljen na boljšo faro in njegovi verni "bravci" so morali vso stvar plačati. — — —

S tem povsem resničnem dogodkom, smo pokazali sliko nadutega in podlega rimokatoliškega farja in pa junaški čen tistih Columbovih viteзов, kateri se dajo v svoji brezmejni neumnosti voditi od fanatičnega lopova.

Vprašamo se pa, je li mogoče, da ameriški državljani dvajsetega stoletja trpijo tako "kulturne" razmere? Kaj si bodo o nas mislili in kaj bodo rekli naši potomci? —

SVETINJE NEKAJ IN SEDAJ.

Da z vednostjo in voljo papežev, ki imajo celo poseben oddel-lek za tisto, so vedno dobičkanos-no trgovali, ali bolje rečeno varali, s svetinjami, to ve vsaki ki pozna zgodbo. Ako prav ta slepari-ja ne seže do vie, vendar je bila najbolj vir dohodkov črnih goljufov.

Opat Marolles iz Amiensa je zaklical, ko so mu pokazali glavo Janeza Krstnika: "Hvala bogu, sedaj sem že čistil šest različnih glav Janeza Krstnika."

V Bambergu kažejo kose od jasl-ic Krista in nekoliko mleka sve-te device, s katerim je hranila ma-lega Jezuščka; v Trevirju sveto suknjo Krista itd. Izborni knez

Friderik Saski, zaščitnik Lutra, je pred reformacijo dal povsod od škofov pokupiti svetinje. Konečno je knez imel sledeče "svete ostan-ke": 338 kosov od raznih svetih devic, 1663 kosov od svetih vdov, nekaj nad 1200 kosov od svetih mučnikov, 331 kosov od samega Krista, med temi različnimi oble-kami od Kristusa, je bilo več zob, (katere je Kristus pozabil, ko se je odpeljal v nebesa, ali mu jih je popred izruval kakšen brivec), po-tem lase Krista; poleg tega še ko-si svete gore Sinaj, od v Betlehe-mu po nedolžnem pobitih otrok, niti, katere je predla sveta devi-ca, da bi naredila plenice za božje dete, slama, na kateri je Krist le-žal itd.

Šele dne 19. aprila 1707 je Noailles, škof Chalonsa, odstranil neko svetinjo, ki je bila tam vne-to česčena celih tisoč let in so jo verne ženske goreče poljubovale, bila je namreč ta svetinja dobršen kos Kristosovega — popka, ki mu je bil odrezan pri rojstvu.

Potem ko je Helena zasledila križ Krista, moglo se je od njega kose videti za denar in dobre be-sede — poglavito je bilo denar — skoraj vsaki cerkvi. Že Luter je rekel, da, ako bi se vsi kosi od križa Krista skupaj zložili, postal bi iz njih več milijolg. A vzlie vsega tega so kazali v škofijski katedrali v Parizu nepoškodovani križ Krista.

Karol Veliki je imel med svojimi svetinjami tudi potni prt, veli-ko število plenice, katere je poseb-no goreče poljuboval, otročja srajčka, pas Krista, in laket sta-rega Simeona, na katerim je dr-žal otročička.

Ludovik IX., je nekoč kupil kar celi tovor svetinj za 20,000 mark srebra in Rihard s pridevom "levje sreče", pa tovor za 32,000 zlatov.

V Saffhausenu so skozi stoletja kazali dih (sapo) svetega Jožefa, ki je bil shranjen v rokavici Ni-kodema; v Halle so kazali kos Noatove ladje. (Op. ur. Učenjaki še danes ne vedo, na kateri gori je bila Noatova ladja, in o tej sa-mi tudi ni nič znanega), kot tudi srajco, katero je sveta devica ob porodu na sebi imela. V samosta-nu sv. Barbare v Koblencu je bi-la predkožica, ki je bila malemu Jezusu pri obrezovanju odrezana, kazana strmečim vernikom in od teh goreče spoštovana. Le-ta mi-rakel je povzročil pri samostan-skih nunah, ki so predkožico pre-goreče čistilo nepopisen — pri "verniki" pa, seveda, pohujš-ljiv "čudež".

To so le nekateri najbolj znani zgledi. Danes, v dobi telegrafije in dnevnih časnikov, ne gre več tako dobro ta, popred silno do-nosna in splošna trgovina. Vsaj v izobraženi Evropi se noče o tem nič znati. A vse pa kaže, da papež sedaj namerava vso nerabno šaro, obesiti na vrat njegovim najbolj budalastim ovečam, tam čez lužo v — Ameriki. Pričetek je že tu-kaj. Tako čitamo v nekim listu pod nadpisom: "Velika odlika To-lede. Toledu je v razvnetju, za-maknjenju in radosti. — Škof Schrembs iz Toleda je iz Rima br-zojavil, da je "sveti oče" škofi-jo Toledo počastil z "dragoceno" svetinjo, in sicer je poklonil re-likvijo "svetega" Hyacinta, do-minikanskega meniha, kateri je leta 1257 v Krakovem umrl in ve-liko pripomogel, da so Skandinav-ce Rimu podjarmili.

Brzjavka ne pove o čem ob-stoji ta svetinja, ali noht nožnega palca svetnika, je li kakšen vo-tel zob ali kaka kost.

Rimska hierarhija ne izsava samo človeštvo, marveč ga oslepa-ri, pokvari nje politiko in golfuja delavske zveze; vrhu vsega pa še moree brije iz Amerikancev, in vse to v dvajsetem stoletju!

ČASOPIS, ŽURNALIST IN DRUGI LJUDJE.

Svojemu sinu bi moral vsaki časnikar dati na cesto življenja sledeči pouk:

Moj sin! Mnogo je stvari, ki so družabno nečedne, tako n. pr. iz-posojevati si od soseda žepni ro-bee, pljuvati v juho... Toda pred vsem se ogibaj vsaki družbi, kjer se izražajo v listih in redak-torjih — večne resnice, na pr. na-zori o koristi in škodljivosti ča-sopisja. Rajše se zabavaj o vremen-u, četudi se niti to ne smatra za

znak duševnega bogastva. Kakor hitro se govori o tisku za, pride iz tega: sedma velesila, javno mnenje, vpliv, ki podjarmlja raz-um in srce naroda. Če se govori proti, izkašlja svojo jezo na časo-pisju Bismarek, pisatelj posled-njega kora angeljskega, pa še bran-jevka po vrhu. Velikanski po-men časopisja je imel na mislih oni, ki je dejal, da bi sv. Pavel danes ne hodil po deželah ozna-njati krščanstvo, temveč bi izda-jal list. In v resnici se dobe mo-derni apostoli, na pr. socialistični Fabiji.

Na Angleškem, ki so se razširi-li po časopisju kot propagatorji. Nasproti temu je isti Bismarek, ki je zelo znal uporabljati liste — z Emsko depešo pognal dva na-roda v vojno, kadar mu niso listi služili, blagovolji pozvati opozici-onalne redaktorje z ljudmi, ki so zgrešili poklic. In kaj vse vedo povedati državni pravdniki, ad-vokati, vzgojitelji mladine! Ideal ti ljudi je turški sultan, ki v svoji državi ni pustil izdajati li-stov preje kot po obedu, da bi po-danički njegovi ne bili zjutraj nad-legovani v svojem pridnem in tež-tem turškem delu.

Malomestni špisburgar se jezi na liste, zato, ker ga dramijo iz duševne lenobe: špisburgar-inteli-gent govori z zaničevanjem o na-pakah žurnalistov, zato ker ni sposoben, da bi jih sam zagrešil.

Po javnem mnenju, moj sin, spoznaš moralno stopnjo vsacega naroda. Kjer ljudje ne nosijo kljub temu, da spoznavajo iz ča-sopisja krivice in korupcije, od tam se preseli. Čim poštenejša družba, tim manj pljuje na časo-pisje, za to ker pošteni občani ni-majo strahu pred časopisjem tem-več podpirajo njegovo delo.

Časopisje je zvon, ki vabi k zornici. O čemur previdni občani sanjajo, toda ne govore na glas, da bi se ne osmešili ali postavili v nevarnost, ki za nje zvonijo ča-sopisarski zvonovi. Bila je doba, ko so žurnalisti polnili kriminala, da bi se narod zavedal, da je mogo-čen.

Le duševno revni ljudje sikajo na žurnalista; takšni, ki bi s svo-jo vednostjo in umetnostjo v ča-sopisju ne zaslužili niti šestice za kruh.

Sin moj, izogibaj se te družbe, če hočeš paziti na svojo reputaci-jo, da ne postaneš smešen. Od prokletja more osvoboditi cerkve-na oblast, od smešnosti nobena moč na svetu.

(V "Času" pisal J. H.)

KAZNOVANA ZAKONSKA NE-ZVESTOBA.

Gospa soproga se je odpravila na počitnice za par dni in je še soprogu pred odhodom vlaka na-ročila: "Glej, da dobiš hitro peri-co, da odnese umazano perilo, ki je tamle v zavoju." Gospod je ob-ljubil, da pojde sam ponjo in z mirnim sremem se je gospa odpelja-la na kolodvor. Gospod soproj je pa šel na izprehod v Gosposko uli-co — godilo se je to v Gradu — in se veselil svojega vdovstva. V gneči na promenadi ga pa mlada, srčkana gospodična zadene s soln-čnikom v oko. Ljubeznivo se je oprostila pri njem in ga prosila, naj ji ne šteje v zlo njene nerod-nosti. Gospod je prav rad oprostil, ker ga je mlada, živahna in lepa punica bolj zadela v srce kakor poprej njen solnčnik v oko. Pro-sil jo je tudi, da jo sme malo spre-mljati. Gospica mu je dovolila in skoro sta bila toliko znana, da je šla z njim v gostilno večerjat. Ve-čerja je bila dobra, pijača še bolj-ša in ni čuda, da sta sklenila tes-no prijateljstvo, vsled katerega je bila punica pripravljena, da spre-mi gospoda na njegov dom. Šla sta, toda kdo opiše grozo nezveste-ga soproga, ko doma odpre vrata in mu nasproti pride soproga! Ta je nekaj pozabila ter se med tem časom vrnila domov, hoteč se dru-go jutro odpeljati. Onemela sta ob-stala ob grešnika, toda gospodu šine naglo v glavo rešilna misel.

"Torej si že nazaj, ljuba ženka? Vidiš, kako sem pridem; iskat sem šel perico ter jo kar s seboj pri-peljal." Gospodična je čudno gle-dala, ker ni razumela položaja, to-da gospod vzame hitro zavoj s pe-rilom in ga posadi gospodični na njen čedni klobuček. "Tu je peri-lo, zaznamek najdete notri, zdaj lahko greš," je rekel in jo obrnil proti vratom. Punica je res šla in par hiš naprej jezna vrgla zavoj v

neko vežo. — Gospa se je sicer malo čudila in zabavljala, da so perice dandanes že tako elegantne, sicer je pa verjela, Ko pa perila le ni bilo od nikoder, se je začela je-ziti ter zabavljati, pri čemer ji je soproj kaj hrabro pomagal. Toda vse skupaj ni nič pomagalo, peri-la ni bilo nazaj. Nekega dne pa pride gospa vesela domov ter po-ve soprogu, da je na ulici spozna-la perico ter je s pomočjo stražni-ka proizvedla njeno ime in stano-vanje. Naznanila je že vso stvar stražniku in tatinska perica pride pred sodišče. Presenečeno in v strahu je gledal soproj ženo ter klet njeno gorečnost. Nič mu ni pomagalo, pred sodiščem je gospa izvedela njegov greh in punica je bila obsojena, češ da bi morala tu-di v tem slučaju paziti na perilo, ki se ji je izročilo. Punica se je pritožila, toda pred razpravo so se poravnali. Kako sta se nezvesti soproj in njegova soproga pobota-la, o tem molči zgodovina, ker se je to zgodilo med štirimi stenami.

VABILO

na veliki zabavni "piknik",

katerega priredi slovensko svobo-domiselno pevsko društvo

"Prešern"

DNE 17. AVGUSTA T. L.

na Nelson farmi, So. 19th St. in Maple Ave. Točno ob 1 uri popol-dan do 8 ure zvečer. Piva prosta. Vstopnina za možke \$1, ženske vstopnine proste.

V spored na pikniku:

- 1.) Korakanje k ječmenovcu.
- 2.) Pozdrav predsednika.
- 3.) Nastop pevskega društva "Prešern".
- 4.) Streljanje slepcev.
- 5.) Igranje tombole.
- 6.) Razbijanje loncev.
- 7.) Šetanje v vrečah.
- 8.) Nastop pevskega društva "Prešern".

Za obilno udeležbo se priporo-čamo in vabimo vsa slovenska so-sedna društva, posamezne rojake in rojakinje, da nas ne pozabijo na 17. AVGUSTA

Za dobro mrzlo pijačo in oku-sen prigrizek skrbel bo

ODBOR.

NE OZIRAJTE SE NA TO, KAR DRUGI POVEDO

ampak pridite in prepričajte se sami

KAKO LETINO IMAJO FARMARJI

na farmah, katere smo mi prodali, ne samo v Wausaukee, Wisc., ampak tudi v Crivitzu in povsod kjer imamo zemljo na prodaj.

Math Hren, kateri je bil tukaj in videl kako dobro letino imajo farmarji v tej okolici je rekel: Ko bi eden vaju prinesel vzorec zeme-lje in potem vzorec kaj raste na Vaših farmah, Vam ne bi nikoli vrjel in nikoli ne bi šel gledat zemlje."

Tako so nam povedali tudi dru-gi razumni možje, vsak pa kateri pride pogledat si svet in kraj ne more prehvaliti podnebje in do-bre, kot kristal čiste in zdrave pit-ne vode.

Sedaj je čas, da si pridete po-gledati ta svet, ravno sedaj ko je malo žito v klasju, ko koruza gre v klas, ko je druga košnja skoro zrela in ko vidite kako drevesa ro-de in koliko krompirja sme far-mar pričakovati. Južne države so puste, pašniki so vničeni, koruza je kilava, otava slaba. Dežja ni-majo, suša je. Tu v Marienette County ni suše, dežja smo imeli celo leto dovolj. Trava je lepa ze-lena, rž, pšenica, ječmen, oves izgleda kot valovito morje in ko-ruza je temno zelena. Živina je de-bela, lepa gladka in farmar prid-no vozi smetano v mlekarino.

Kdor misli kupiti svet, naj pri-de sedaj ali pa piše za natančna pojasnila.

SKUBIC & MANTEL

133 W. Washington St.

Soba št. 1007 Chicago, Ill.

Telefon Franklin 1300

ISČEM svojega prijatelja Josip

Fajka, doma iz Kostrevnice pri Litiji. Pred pol drugim letom se je nahajal v Moon Run, Pa. nato pa odšel v Rock Springs, Wyo. Za njegov naslov bi rad zvedel Joe

Lovše, Box 344, Herminie, Pa.

RAČUN

Slovenske Delavske Podporne in Penzijske Družbe
za dobo od 1. januarja 1913 do 30. junija 1913

DRUŠTVENA ŠTEV.	DOHODKI							IZDATKI									
	Pristojbina	Assesment	Potni in Prest. listi	Znaki	Plačil. Knjižice	Plačan dolg	SKUPAJ	Bolniška podpora	Pogrebni troški	SKUPAJ	Število članov						
1	\$ 17.50	\$ 447.75	\$.75	\$ 3.00	\$.80	\$ 11.65	\$ 481.45	\$ 437.00	\$.	\$ 437.00	63						
2	1.50	52.25	1.25	.	.30	.25	55.55	229.70	.	229.70	7						
4	16.00	268.25	.50	.	.	1.25	286.00	35.00	.	35.00	43						
5	16.50	122.00	.	1.50	.40	24.50	164.90	118.00	.	118.00	22						
6	1.50	88.00	1.25	.	2.20	17.75	110.70	71.00	.	71.00	11						
7	9.50	316.75	2.50	2.25	1.20	18.50	350.70	481.50	100.00	581.50	45						
8	38.00	291.00	.50	10.00	2.10	2.75	344.35	439.50	.	439.50	51						
9	10.00	213.25	.	.	.	.	223.25	65.00	.	65.00	34						
10	32.00	402.00	1.25	11.75	2.40	13.25	462.65	623.00	100.00	723.00	62						
11	5.00	253.50	.	5.25	.	13.00	276.75	178.00	.	178.00	39						
12	3.00	151.25	.25	.	.10	12.50	167.10	196.00	.	196.00	23						
13	4.50	59.50	.	7.50	.	8.50	80.00	.	.	.	10						
14	17.50	179.75	.	9.00	4.00	16.75	227.00	141.70	100.00	241.70	31						
15	6.00	83.00	.	7.50	2.00	4.75	103.25	.	.	.	10						
16	28.00	74.75	.75	11.25	1.20	.75	116.70	.	.	.	10						
17	16.00	82.00	.	4.50	2.60	1.25	106.35	21.00	.	21.00	13						
18	44.00	92.25	.	4.50	1.70	2.00	144.45	.	.	.	20						
19	45.00	75.25	.	.	.	.	120.25	.	.	.	16						
20	139.00	80.50	.	29.00	6.00	.	254.50	.	.	.	69						
							\$450.50	\$3333.00	\$9.00	\$107.00	\$27.00	\$149.40	\$4075.90	\$3036.40	\$300.00	\$3336.40	579

DOHODKI:	
Bilance dne 31. dec. 1912	\$1608.60
Pristojbine	\$ 450.50
Assesment	3333.00
Potni in prestopni listi	9.00
Znaki	107.00
Plačilne knjižice	27.00
Plačan dolg	149.40
Izvan redni prispevki	.55
Zaloga znakov	147.50
Društva dolgujejo na znakih	28.00
Društva dolgujejo na assesmentu	8.00
Nevrtnjeni čeki	579.50
Skupaj	\$6448.05

IZDATKI:	
Bolniška podpora	\$3036.40
Pogrebni stroški	300.00
Plače uradnikov	197.25
Najemnina gl. urada	18.00
Plača vrhovnemu zdravniku	14.00
Glasilo	62.50
Pravila	184.98
Tiskovine	38.25
Honorar za ustanovitev novih druš.	15.00
Za omaro	14.38
Znaki	154.69
Javni notar	1.00
Številni stroj	5.50
500 izvanrednih kuvert	2.70
Zavarovalnina	2.70
Dnevnice gl. uradnikom	45.00
Vozne gl. uradnikom	56.70
Pošta in ekspres	14.75
Skupaj	\$4163.80
Ostale	\$2284.25
Odbitvi od te svote:	
Dolg na znakih	\$ 28.00
Dolg na assesmentu	8.00
Znake v zalogi	147.50
Nevrtnjene čeki	579.50
Kar znaša svoto	\$ 763.00
Tedaj ostane gotovine	\$1521.25

DELITEV GOTOVINE:

Gotovina vložena na obresti	\$1300.00
Obresti hran. vloge do 30. marca 1913	9.00
Na čekovnem računu	212.25
Skupaj	\$1521.25

Knjige in računi pregledane dne 5. julija 1913 v prisotnosti glavnega in nadzornega odbora S. D. P. & P. D.

Za Glavni odbor:

M. JAGER, predsednik,
J. HAUPTMAN, tajnik,
J. GANTAR, blagajnik.

Za nadzorni odbor:

LOUIS FLERE, predsednik,
MATH PETRICH, II. nadz.
A. CEDILNIK, III. nadz.

COMMONWEALTH OF PENNSYLVANIA,

COUNTY of WESTMORELAND

On this Fifth day of July A. D. 1913 personally appeared before me, a Justice of the Peace in and for the aforesaid County duly authorized to administer oaths Louis Flere, Math. Petrich, Anton Cedilnik who being duly Sworn according to law, doth depose and say they have made a Careful Examination of the Books of Joseph Hauptman Sec. & Trus. of S. D. P. & P. D., Madison, Pa., and find same to be Just and Correct to the best of their knowledge.

MARTIN JAGER, preds.

JOS. HAUPTMAN, taj.
JOHN GANTAR, blag.

Nadzorni odbor: Louis Flere, Math Petrich, Anton Cedilnik.

Sworn to and subscribed before me, this Fifth day of July A. D. 1913

D. K. KUMMEL,
Justice of the Peace.

My Commission Expires January 1st 1913

večlet asesment dvem, trem, ali mogoče še več Jednotam!

To so fakti, katere naj društva dobro pretehtajo in rezultat istih pošlejo glavnemu odboru svoje organizacije, da zamorejo glavni odbori na ta način dati navodila delegatom, kateri bodo zastopali celo organizacijo na skupni konferenci meseca januarja 1914 v Chicago, Ill.

Waukegan, Ill., 2. avgusta 1913.

John Gantar, tajnik
dr. "Edinost" št. 4 SDP&PD.

NAROČNIKOM V CLEVELANDU.

Večkrat se zgodi, da ta ali oni naročnik ne prejme kakega iztisa lista, ali da se mu list ustavi do cela. Temu je največkrat kriva pošta, napravi se pa lahko tudi pomota drugje. Da se enake neprilike odpravijo za vedno, naj se vsak naročnik, ki mu list prihaja neredno, zgledi z dopisnico pri upravnistvu, oziroma se zgledi pri meni. Da se izognejo vsakega neredno prejetanja lista, naj blagovolijo naročniki to vpoštevati. Na razna vprašanja, kedaj da izide Gl. Svobode kot dvotrednik, moram izjaviti, da je to odvisno v prvi vrsti od naročnikov samih. Ako Vam list ugaja, morate skrbeti v prvi vrsti sami, da se Vam dvakrat na teden dostavlja na dom. To pa storite stem, da agitirate za list, ter mu skušate pridobiti kaj največ novih naročnikov. Naročino novih naročnikov lahko pošljete na uredništvo, ali pa pridite osebno k meni! — Kdo pride prvi??

I. Smuk zastopnik.

4706 St. Clair Ave.

Tel. Cuh. Central 4627—L

KNJIŽEVNOST.

Dobili smo od uprave "Svoboda Misel" v Pragi (Avstrija) "Aškerčeva Čitanka", katero je uprava izdala mesto zadnjih štirih števil "Svobodne Misli" V. letnika.

S tem korakom je uprava izvrstno dobro pogodila, kajti "Aškerčeva Čitanka", katera vsebuje razven slike prerano umrlega tudi zbirko njegovih najboljših poezij, ki nam bodo v trajen spomin.

Nekrolog svobodomisleca in velikega slovenskega pesnika je spisal znani publicist dr. I. Prijatelj, kateri živo slika življenje in delovanje pokojnika.

"Aškerčeva Čitanka" je v obliki velike Ske, obsega 182 tiskanih strani in je mehko vezana.

Cena, čitanke, ki je tiskana na navadnem papirju stane 1 krono, a tiskana na finejšem papirju pa 1 kr. 80 vin. Za knjigo je še za poštino pridjati 30 vin. tako da stane en izvod 26c, oziroma 42c ameriške veljave.

Mi smo prepričani, da bo vsakter zadovoljen, kdor si "Aškerčeva Čitanka" naroči.

Naroči se: "Svobodna Misel", Kraljevi vinogradi, Praga, Avstrija.

NAZNANJAMO.

Cenjenim rojakom in naročnikom v Chisholm in okolici, da je za ondotne kraje prevzel zastopstvo za list Glas Svobode neustrani bohitelj za pravico in svobodo sodrug A. Mahne iz Chisholm, Minn. Opravičen je za Glas Svobode pobirati naročnino, pridobiti nove naročnike in oglašati ter prodajati knjige, katere imamo v zalogi in ga priporočamo najtopleje, da se mu kolikor mogoče pripomore pri njegovem poslu.

Uprava Gl. Sv.

Severovo Gothardsko olje.

(Severa's Gothard Oil) Cene 25 in 50 centov. Priporoča se za zdravljenje bolečin, katere povzroča revmatizem, hromost ali pokostnica, za zdravljenje bolečin v hrbtu, bokih ali v prsih, odrč, oteklin, okorelih sklepov ali mišic in drugih poškodb, kjer se more rabiti mazilo. Naprodaj je v vseh lekarnah ali ga pa lahko dobite od nas W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.

(Advertisement)

Vprašajte po Vac. Donat sodovici, je najboljša na trgu, 1529 W. 19th St., Chicago, Ill.

AVSTRO-AMERIKANSKA-LINIJA.

NOVI PAROBRODI
VOZIJO iz AVSTRO-
OGERSKE v NEW
YORK in OBRATNO

PARNIKI PLUJEJO IZ NEW YORKA:

Argentina, 16. julija Kaiser Franz Joseph I., 30. jul.
Martha Washington, 26. julija Laura, 23. avgusta
Parniki odplujejo vedno po sredan ob 3. uri popoldne iz pristanišča Bush's Stores, Pier No. 1 na koncu 50te ceste v South Brooklyn.

Železniške cene na teh ozemljah so najceneje in imenovane pristanišča najbližja Vašega doma. Dobra in priljudna postrežba; občuje se v SLOVENSKEM JEZIKU

Phelp's Bros. & Co.,

GLAVNI
ZASTOP
ZA
AMERIKO

2 Washington St.,

New York, N. Y.

K. H. Kempf glavni zast. na zapadu 120 N. La Salle St. Chicago.

NIKJER V TEM VELIKEM MESTU
NE DOBITE TAKO VELIKE IN
RAZNOVRSTNE IZBEREMožkih in mladenič-
kih modernih oblekkot so te, katere prodajamo mi po
\$7.00, \$10.00, \$12.00, \$15.00, \$18.00
\$20.00 in \$25.00Z veseljem vam jih razkažemo in Vas
vljudno vabimo na ogled.THE
ATLAS
CLOTHING®

Vogal Blue Island ave. in 18. ceste

Prodajalna je odprta vsak večer
razen ob sredah in petkih. Ob ne-
daljah je odprta dopoldne.NAJVEČJA SLOVANSKA
TISKARNA V AMERIKI JE

NARODNA TISKARNA

2146-50 BLUE ISLAND AVE., CHICAGO, ILL.

TEL. CANAL 448

Mi tiskamo v Slovenskem, Hrvaškem, Slovaškem,
Češkem, Poljskem, kakor tudi v Angleškem in Nem-
škem jeziku. Naša posebnost so tiskovine za društva
in trgovce.

Možje ozdravljeni v 5 dneh

VARICOCELE
HYDROCELE
BREZ NOŽA
IN BOLEČIN

Ozdravim vsacega, kdor trpi na Varicocele, Structuri; dalje ozdravim nalezljivo zastrupljenje, živčno nezmožnost, vodenico in bolezniti oči in se možkih. Priite k nam vsi, ki ste se neuspešno ozdravili pri drugih zdravnikih. Moja 15 letna praksa vam je na razpolago in jamči popolno ozdravljenje. Govorimo v vseh jezikih.

Ozdravim pozitivno žleodec, pljuča, ledice in neprilike v jetrih.
(Za neuspešno zdravljenje ni treba plačati.)

TAJNE MOŠKE

BOLEZNI

GUBA NAGONA, BOLEZ-
NIV LEDICAH IN JETRIH
zdravim hitro za stalno
in tajno. Živčene one-
moglosti, slabost, na-
por, zastrupljenje in
zruba vode.

PLJUČA

naduho, Bronchitis, srč-
ne bolezni in pljučne
zdravim po moji najno-
vejši metodi.

Nasvet zastoj.

STALNO OKREVANJE

ZASTRUPLJEN-

JE KRV

in vseh drugih kožnih
bolezni, kakor priče-
lucije, onemoglost itd.

ŽENSKÉ

BOLEZNI

beli tok, bolečine v oza-
ture, garje, otekline,
podku in druge organ-
ske bolezni zdravim za
stalno.

Preiskovanje zastoj.

DR. ZINS, 183 N. Clark St. Chicago

Odprto od 8 zjutraj do 8 zvečer. Ob nedeljah od 8 zjutraj do 4 pop.

M. A. WEISSKOPF, M. D.

Zdravnik in Ranocelnik

Urad 1801 So. Ashland Ave., CHICAGO, ILL.

Tel. v uradu: Canal 476

Tel. v stanovanju: Lawndale 8996

URADNE URE SO: Od 10. do 12. ure dopoldan vsak dan in od 7.
do 9. zvečer razen ob sredah in nedeljah.

DR. WEISSKOPF je gl. zdravniški nadzornik S. N. P. J.

Slovenska Delavska Podporna in

Penzijska Družba

Ustanov.

Inkorp.

21. nov. 1909

15. marca 1910.

MADISON, PENNSYLVANIA

GLAVNI ODBOR:

PREDSEDNIK: Martin Jager, L. Box 102, Conemaugh, Pa.
PODPREDSEDNIK: J. Zakrajšek, R. R. 3 Box 57 Columbus, Kans.
TAJNIK: Jos. Hauptman, Box 140, Darragh, Pa.
ZAPISNIKAR: Jos. Mostar, L. Box 351 Staunton, Ill.
BLAGAJNIK: John Gantar, Box 286, North Chicago, Ill.

NADZORNI ODBOR:

ALOJZ FLERE, predsednik, Box 121, Adamsburg, Pa.
MATH PETRICH, I., Box 183, Cliff Mine, Pa.
HENRY LAMUTH, II., Box 114, Marianna, Pa.

POROTNI ODBOR:

JOHN LEKŠE, predsednik, Box 73 Black Diamond, Wash.
ALBERT ŠVAJGAR, II. Box 146, Livingston, Ill.
JOHN GOMILAR, III., R. F. D. No. 3 Box 144A, Johnstown, Pa.

POMOŽNI ODBOR:

MARTIN HORVAT, Box 140, Darragh, Pa.
ALOJZ ŽAGAR, Herminie, Pa.
MARTIN PUMPE, Box 130 Adamsburg, Pa.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. Geo. Boehm, Arona, Pa.

Glasilo je "Glas Svobode."

Vsem društvam oziroma dr. uradnikom na znanje, da v poslej
pošiljajo denar na sedanjega blagajnika.

IZ URADA DR. "EDINOST" ŠT.
4 S. D. P. in P. D.

Ker se je glavni odbor S. D. P. in P. D. na seji dne 13. aprila t. l. izrekel za združitev s svobodomiselnimi in naprednimi Zvezami in Jednotami je 6. julija t. l. izvolil dva zastopnika za skupno konferenco, ki se ima vršiti v Chicagi, meseca januarja 1914. — Dolžnost vsakega krajevnega društva je, da razmotriva na svojih sejah, kako in pod kakimi pogoji se za more izvršiti združitev v eno celoto.

Zato je zgoraj omenjeno društvo sklicalo na 2. avgusta izvanredno sejo, na kateri se je temeljito razpravljalo o združitvi, in zato je želeli, da tudi druga društva tako storijo.

Vemo da bo to konvencija, na kateri bo veliko in težavnega dela, predno se bo v resnici kaj doseglo. Vse druge Zveze in Jednote se bodo bolj zjediniše, samo Slov. Del. Podp. in Penz. Družba se bo po našem mišljenju bolj težko pridružila, in to v prvi vrsti radi penzije, v drugi vrsti pa, ker Družba sprejema v svoje vrste

razne narode; kar pri družih Zvezah in Jednotah tega ni. Druge Zveze in Jednote izplačujejo podporo, poškodbe, odpravnino in posmrtnino, a Penzijska Družba pa izplačuje namesto poškodb Penzijo in po smrti člana dobiva njegova družina (ako jo ima) živeča v Zdr. državah, Kanadi ali Mehiki, po pravih pripoznanj Penzijo.

Naše društvo je tudi za združitev; to pa le pod gotovimi pogoji, to je, da se bo tudi znanprej izplačevala Penzija, ter da se bodo tudi v bodoče člani sprejemali v Penzijski oddelek.

Nadalje, glede zdravniških preiskav. Člani, kateri so pri eni, dveh, treh ali mogoče pri štirih Zvezah in Jednotah, katere se bodo združile, in da hočejo biti še nadalje zavarovani za iste ugodnosti, to je, podporo, poškodbo, odpravnino in posmrtnino, tedaj naj bodo taki člani oproščeni ponovne zdravniške preiskave. — Zdravniško preiskati se morajo dati le tisti, ki so sedaj samo pri eni Zvezi ali Jednoti, po združitvi bi se pa radi zavarovali za dvojno podporo, poškodbe in posmrtnino. Baš isto naj bi veljalo za iste, kateri so sedaj člani dveh Jednot, po združitvi bi se pa radi zavarovali za trojno podporo itd.

Nikakor se nam ne vidi umestno, da člani, kateri so pri dveh ali treh Zvezah ali Jednotah, katere se mislijo združiti, ter da ostanejo še nadalje zavarovani za dvojno ali trojno podporo, da bi se isti morali dati ponovno zdravniško preiskati. Pomisliti moramo, da člani, kateri so pri več Zvezah ali Jednotah, so bili že za vsako Zvezo zase preiskani od zdravnika, predno jih je ista sprejela. Ko bi se pa morali dati ponovno preiskati, so pa lahko izvrženi. Ali bomo potem take vrgele na cesto? Ali jim bomo določili samo eno podporo, plačevali so pa že

DOPISI

Kimberly, Nev.

Ker se zmiraj dosti čita v našem listu o delavstvu, zatoraj bom tudi jaz prosil za nekoliko prostora v predobrem listu Glas Svobode. — Že čitam ta list devet let ali naročnik sem pa še bolj mlad če ravno sem že v letih. Naj prej bodem omenil o delavskih razmerah, katere so baš sedaj neugodne.

Čita se tudi o Calumet, Mich., da se delavci borijo za prigrizek. — Rojaki v Calumet, ne dajte svojih imen priobčevati v liste, da ste Skebi! — Bratje v slogi je moč le od boja do zmage, ako ravno se borite za svoj kruh, in ravno tega lahko dobite če boste složni. Če imate kakšnega črnoskneža notri v naselbini, on vas bode pohujševal. — Ali to morate vedeti, da ne zastoj. On bode dobil lepo plačilo od Companije, ker to se zgodi večinoma povsod, da kompanije lumpa podkupijo, da revne trpine v pekel spravi.

Moram tudi omeniti, da imam ženo, katera je bila 3je rednica marijine družbe. Veste čitatelji, da je mogla dosti prestati, ki je svojo nedolžnost 25 let prenašala. Ona in jaz sva skupaj 4 mesece pa sedaj je ona boljši socialist kakor pa jaz. To seveda je zame sramota, ona več vé od črnosknežev, kakor pa jas; to pa zato ker farji so se držali njenega krila, mojih hlač se pa niso hoteli!

Nadalje, politika tudi danes taka narašča, da tudi brat bratu ne sme verjeti; kar zbežal bi kakor vol radi brez številnih muh, ko bi premišljal. In to seveda tudi moramo delati, ker danes je še preveč spečih od sv. Duha napumpanih. Največjo žalost nam delajo nikdar napolnene bisage; to seveda so Kristovi namestniki! Vi spečji prebudite se in pustite vsaj nam živeti, vi pa čakajte, da vam bode bog dal ali pa farška bisaga. — Vsi bi lahko živeli v pregovoru: Moli kot, da bi na večno živel, delaj pa kakor da bi jutri umrl.

Pozdrav vsem čitateljem tega lista, upravištvu pa brez števila novih naročnikov.

J. R.

Chicago, Ill.

Nad dva milijona prebivalcev šteje to "vetrovno" mesto, a se skoro bojim, da cenjenim čitateljem ne bom mogel napisati niti toliko o njem, kot o mali premogarski campu, kje tam na daljnem zapadu. Kaj pa naj vam tudi popisujem? Ali tiste brezkončne ulice med nebotičnimi poslopji, odkoder se vidi le ozek trak neba, ali prah in dim, ali polično drvenje, ali ropot nadulčnih železnic, ali svetovnoznano čičaško vročino! Jaz nam vsemi temi dobrotami nisem imel najmanjšega dopadenja, pa mislim, da bi ga tudi čitatelji ne imeli, torej "Schwamm d' ruerber!" Ampak dobijo se ljudje, ki hvalijo to Chicago, kot bi si bila v najbližjem sorodstvu z biblijskim paradizem, kjer zore zlate hruške, demantni orehi, ter se v potokih cedi sladki nektar in nebeška ambrozija. Pa kdo bi jim tudi zameril: topole in breste smatrajo za najbolj rodovitno sadno drevje, umetno, iz "pleha" narejeno "skalovje" v Riverview parku, pa za najvišje gorovje na ameriškem kontinentu. Kdor bi hotel ugovarjati, moral bi si najeti advokatinjo Cleopatrinega pokolenja ali pa Terzita iz svete Grčije. Jaz sem vsled tega najrajše molčal, a mislim sem si: "Lepšega ptiča ni, kakor je vrana . . ."

V Chicagi živi baje okoli dva tisoč Slovencev, a jaz jih poznam k večjemu kakih dvajset (svetke niti ene, bogovom bodi potoženo z najbolj kislimi solzami!) Vzrok je ta, ker so čičaški rojaki zelo raztreseni in bi človek rabil najmanj par let, da bi se z vsemi seznanil; najbolj kompaktno stanujejo še v So. Chicagi in Pullman. V zadnje imenovanem kraju, ki spada pravzaprav še pod Chicago, našel sem celo dva znanca iz divne naše Colorade. Kaj ju drži tamkaj, mi je uganka, trša od divjih orehov v Arkansas. Enega, (ki sicer ni Slovenec, ampak Ribničan!) prijemlje se slikarska bolezen in kadar je v najhujšem diliraju, pobarva vse kar mu pride pod umetniški čopič, tako n. pr. brisače, metle, žve za kurjavo, žive kokoši itd. Hiša, kjer stanuje in vsi okoliški plotovi so že davno poslikani "od

pete do vrha". Da dobi naslov "akademični slikar", manjka mu baje le še devet semestrov in ko to doseže, smel bo barvati tudi Indijance, kadar bodo izkopali bojno sekuro, ter se pripravljali na krvavo klanje. Izročil sem mu par priporočilnih pism za nekatere indijanske poglavarje v Arizoni, po ustnem izročilu pa sem mu priporočil, da naj barva samo rdeče junake, ne pa tudi kakih polnoličnih Minehaha.

Če bi me vprašal kdo, kateri del Chicage se mi vsaj prilično dopade, navedel bi mu Blue Island Ave., in pa "Česko Californijo", ki se prostira v okolici zapadne 26. ceste, Lawndale in Homan Ave., ter tam v bližini. Ali je magnetično vplival name Pilsen Auditorium, s svojimi dobrinami, ali Fisherjev "ajmoht" ali Schnablovo "plzensko pivo" je težko izjaviti pod prisego. Dober del magnetizma počiva nemara tudi v vilinskem stasu zalih českih "holk" in v tistih njihovih sanjavih, velikih, plavih očeh!

"Tu videl mlade sem oči

Kot daljni blisk poletja,

Iskali božjih so čudež

Naročje polno cvetja,

Da ga izsiplje v zarje kres!"

Če stopaš takole po cesti, pa te sreča zorna potomka kraljice Libuše, ki "vsa krasna je, vsa bela, ko da jo izpuhtilo je lilijska temo", kakor pravi pesnik, poza biš na vso čičaško vročino in se na "Pilsnerček" po vrhu. Nič čudnega tudi ni, ako prideš v prodajalno, misleč kupiti ovrtnik, pa te tiste velike, plave oči tako "panajajo" in zmešajo, da zahtevaš nogavice; samo za trenotek naj jih upre v tebe, pa boš mislil, da "i nebeški tamburaši igrajo znano melodijo: "Is there anything else I can do for you . . . ?" Resnično, resnično vam povem, edini resnično lep spomin iz Chicage, je spomin na zlatolase česke holke, ki sem jih srečaval vsako jutro in tiste njih sanjave oči, ki so, da se izrazim s pesnikom, "kot velike, sladke rože . . ."

A. J. Terbovec

Barborton, O.

"Sociji — Naši rudeči — Cerkev" in "č. Duhovščina"; s temi štirimi besedami napiše naš Miha dve koloni velik dopis in vsaki teden piše eno in isto stvar. V A. S. Iz tega razvidimo, da so se združili in hočejo doseči nagrado, določeno onemu, kdor poruši socializem.

Da, združili so se štirji "sveti" evangelisti ali blagovestniki: naš Miha Kranjski Janez, Sojar in Pollak. Vidijo kako hiti duh časa dvajsetega stoletja naprej. Naprej; od dne do dne, mesec za mesecem postaja bolj rdeče. Socialistični tabor postaja močan in krepak, a naobratno pa peša in se ruši njih gnila kladla klerikalizma, katera pade prej ali slej.

V Ave Mici in A. S. je naš "božji zastopnik" tudi našel sveto pot. Vsiljuje jih mladenček, češ, da bodo skupno korakali, ker samega je strah po "sveti" poti hoditi.

Evo Vam dokaz, tebi Miha in tvojim č. gg. V št. 20 Glas Svobode čitamo pod rubriko "Cvetke iz katoliških župnišč", tudi članek pod naslovom: "Poneverjenje". V tem članku najdemo tudi ime č. rimskega pastirja Peter Hauptman, župnika fare Staritr pri Ložu. K dotičnem stavku dodajam samo še, da župnik Hauptman ni kupil posestvo od pobožne ženske, temveč je posestvo dobil zastoj, in to pri poslednji izpovedi. Pri tisti priliki jo je prenamnil, naj zapusti posestvo za "svete" maše, ki se bodo maševali po njeni smrti; kar je tudi storila. Hauptman je na tak "švindl" postal gospodar premoženja, ki je vredno kakih 30 tisoč.

Pred desetimi leti sem tudi jaz klečal pred istem Hauptmannom ter mu iz moje vreče iztresaval svoje grehe in čakal na odvezo; toda ako mi jo je dal ali ne, tega ne vem. Poznam pa možakarja in to je dovelj:

Zoblji, zoblji Miha črešnje,

Sociji ti jih vračajo;

Rdeče, zrele so pozobali sami,

Gnile, grenke pa ti dobiš.

Grenke se ti bodo zdele,

Pomagaš to si lahko sam;

S sladkorjem jih mal' potrosi

In dovolj bodejo sladke.

Delavske razmere so povoljne in delo se lahko dobi povsod. Plače so slabe, da nikakor ne odgo-

varjajo sedajni draginji. Naselbina Slovencev se množi — z družinami in posamezniki —. Novi priselcniki prihajajo a vsled slabe plače in velike draginje živil, je obstanek nemogoč, in radi tega se zopet selijo v druge kraje. Večinoma jih gre v W. Virginijo, kjer zaradi štrajka lahko postanejo najostudnejši člani človeške družbe — skebi.

Za boljši obstanek nas Slovencev bi priporočal, da bi si ustanovili Zadržno prodajalno ali konzum. Slovencev nas je dovolj, okoli 120 družin in stalnih, tedaj bi Zadruga morala vstrajati. V najkrajšem času imamo lahko svojo prodajalno, od katere bi v bodoče bili odvisni.

Poglej židovskega "grocerista" ko prodaja eno in isto blago po različnih cenah. Zatoraj apelujem na naše Slovence, da se skliče ustanovni shod in ukrene vse potrebno.

Tebi slovenski mladenič in dekle, mož in žena pa priporočam, da se naroči na Glas Svobode in korakal bodeš znani vred v človeški družbi v boljše in lepšo bodočnost.

Rdeči Poje.

Wenona, Ill.

Nevem, da bi bil videl kak dopis iz te naselbine; zato sem se namenil jaz nekoliko poročati.

Kar se dela tiče, tako gre bolj pomalem, toliko da se človek pošteno preživi in pa če ostane še za čašo pive. Zaslužilo bi se že, ko ne bi bilo pomankanje vozov; a bi toliko pa rečem, da je za revne ljudi tukaj boljše, kot tam v Moon Runu, Pa. Tudi je tukaj boljša organizacija, nego v Pa.

Sicer pa ne svetujem cenj, čitateljem G. S. za delom sem hoditi. Naj še omenim, da je tudi tukaj zvesta farška dušica, ko rojakom drago prodaja gv. zakramente. Po mojem mnenju bi bilo boljše, da bi se naročili na Glas Svobode kot pa da lenuha podpisajo in da bi čitali resnično delavski list, namesto da poslušajo tiste poneumnevalne pridige. Rojaki luč, luč! Da boste spregledali in videli, kdo je vaš prijatelj in kdo vaš sovražnik.

Pozdrav vsem čitateljem in čitateljcem Glas Svobode.

John Arhar.

Taylor, Wash.

Iz naše priljubljene naselbine že dolgo ni bilo kaj čitati v našem delavskem listu Glas Svobode. Zato sem se jaz namenil pisati par vrstic o naših delavskih razmerah.

Po dolgoletnem stavkanju, je konečno zmagala delavska sila in kompanija pripoznala unijo. Kar se tiče delavskih razmer, tako so tukaj dobro slabe in slabo dobre. Vzrok temu je, ker ni stanovitnosti zavednih delavcev, je slična deroči vodi, ki nenadoma pridvi raz vrh skalovitih hribov, hoteč pokazati svojo moč, toda po neurju zopet vsahne, vsa sila je minila.

Zato opominjam vse stavnkoče delavce, da ako se vam posreči priti do zmage, tedaj bodite ob času zmage bolj previdni, kakor smo bili tukaj. Ne poslušajte kaj vam drugi pravijo, marveč zapomnite si, kaj se vam je obljubilo in te obljube se držite. Ne dajte se prevariti, da vam ne bo treba skehati v rudokopih, kje da boš popred delo dobil. Tako zna priti tukaj na Taylor. Dela nam res nemorejo vzeti, toda treba bo čakati na druge delavce da dobijo delo, potem prideš šele na vrsto ti stavnkar. In to zna dolgo trpeti.

Naročnik.

Lehigh, Okla.

Ko vidim, da ni nobenega dopisa z naše naselbine, tedaj pišem jaz par vrstic.

Z delom gre sedaj še precej dobro, delamo vsak dan, toda ne ve se, koliko časa nam bodo pustili kapitalisti delati. Tu delajo samo 2 mini, št. 6 in 8.; šoh št. 5 pa popravljajo že tri mesece in še se ne ve, kedaj bo tista mina začela delati, morda šele čez dva meseca. Zatoraj rojakom ne svetujem sedaj za delom sem hoditi, ker delo se ne dobi. Kadar bo 5. mina začela delati, takrat se že oglašim.

Mine so tukaj silno vroče, ali zaslužijo se pa še precej dobro, to se reče, če ima prostor za to. Posebnih novic ni, a to me pa še najbolj veseli ko tukaj ni črnoskneža; nas vsaj nihče ne "bada". Slovencev nas je sedaj tukaj celih 4 in od teh dva dobivamo naš preljubljen list Glas Svobode, za ona dva je pa vse, kot če bi bob

v steno metal. Vročina je tukaj grozna.

Pozdrav, vaš zvesti

Naročnik.

Harrietta, Mich.

Prepričan sem, da še ni bilo dopisa v cenj. listu Glas Svobode iz te slovenske naselbine, ki se je še pričela v teku lanskega in letošnjega leta. Tukaj nas je že 14 družin in 5 samev a razdaljeni smo 1 do 7 milj in vposleni le na farmah. Poljski pridelki jako dobro kažejo; samo bojimo se, da ne bi Canadski sever prinesel preozgodno slano, kakor lansko leto.

Tukaj je zdrav kraj in dobra pitna voda; vročina tudi ni prehudo, dvakrat je toplomer kazal 100 nad ničlo, navadno pa je 60 do 90 nad ničlo. Dež imamo vsaki 3. ali 4. dan in tudi strela povzročuje dosti strahu.

Dne 31. julija ob 2 uri popoldan so se prikazali temni oblaki iz zahoda; jaz sem šel v hišo da se izognem dežja, sedem za mizo misleč, da lahko napišem par pism rojakom in znancem. A kmali ko sem pričel pisati je strela udarila v 50 korakov oddaljeno stoječ kol, na katerem je bila privezana žica, pritrjena na poslopje. Strela je priletela po žici v hišo in naravnost proti meni, ko sem pisal, skakala okoli mene, mi premešala papir in pokvarila pero. Konečno mi je prevrgla črnilo mene pa vrgla po tleh. Ko strela odide sem se zavedel, vstanem in vidim, da gorim in da me je zadela v levo desne noge; mi raztrgala hlače in opekla da sem si moral poiskati zdravniško pomoč.

Blizo mene je stala 10letna hčerka, kateri se pa ni nič zgodilo. Ogenj smo pravočasno zapazili in pogasili; strela je namreč prevrtala kovček in obleko zažgala.

S tem pozdravim vse rojake rojakinje širom Amerike.

Frank Eržen.

Clinton, Ind.

Namenil sem se napisati par vrstic, da izrazim moje mnenje kot delegat društva "Premogar" št. 16, Clinton, Ind.

Mislím, da bi bilo v korist delegatom in celi konvenciji S. S. P. Z., ako bi glavni odbor dal na regalije za delegate natisniti društvene številke. S tem bi bil vsak delegat zaznamovan od katerega društva da je.

To bi olajšalo pri konvenciji bratu predsedniku nekoliko dela, ker bi se delegate poznalo.

Torej bratje gl. odbora vzemite v pretes ta moj nasvet.

Bratski pozdrav vsem delegatom in članom S. S. P. Z.

Anton Tratnik.

VABILO!

Društvo št. 55 S. S. P. Z. v Broughton, Pa. priredi

17. AVGUSTA 1913

"piknik" na loti Bartel Malija, par minut od Slovenske hale društva sv. Barbare, v korist društvene blagajne.

Začetek ob 2. uri popoldne.

Vstopnina za moške \$1.00, dame proste.

Najvljudneje vabimo vse Slovence in Slovenke iz Broughtona in okolice, da nas polnoštevilno počaste. Na razpolago bo sveže pivo, fine smodke in izvrsten prigrizek.

Za odbor:

John Žitnik.

V ZALOGI IMAMO

veliko izbiro importiranih slovenskih grafofonskih plošč in Columbijski grafofonov. Dalje ure, verižice in vseh vrst zlatnino in srebrnino.

A. J. TERBOVEC & CO.

Box 25,

Denver, Colo.

OPOMBA!

Opetovano opominjamo vse one, ki zahtevajo od nas pismen odgovor ali naslov tega ali onega naročnika, naj prilože poštno znamko; sicer ne bomo odgovarjali.

Uprava Gl. Sv.

PROŠNJA!

Vse naše cenjene zaupnike in zastopnike, ki so imeli ali še imajo za razpečavo naše knjige "Škof proti župniku", najvljudneje prosimo za obračun, da uredimo naše knjige.

Uprava Gl. Sv.

GLAS SVOBODE CO.

3622 W. 26. Street, Chicago, Ill.

OBVESTILO!

Vsem družstva, obrtnikom, trgovcem, gostilničarjem, kakor tudi posameznikom se priporočamo za nabavljenje

Vsakovrstnih Tiskovin

kot: Zavitke in papirje z firmo, za zasebnike in urade, račune in vse v to stroko spadajoče tiskovine. Priskrbimo tudi

društvena pravila in prevode

iz tujih jezikov na slovenski jezik in obratno. Naročnikom lista

"Glas Svobode"

dajemo vsa tozadevna pojasnila zastoj, samo poštno znamko za 2c se naj priloži za odgovor.

DENAR IN ČAS SI PRIHRANIŠ AKO SE BRIJEŠ Z

Benko Rus & Co. Safety razor-jem.

Naši safety razori so izdelani iz najboljše kovine, imajo lepo obliko, ter se radi svoje popolnosti in trpežnosti odlikujejo od vseh drugih izdelkov te vrste.

Rezila so napravljena iz najboljšega švedskega jekla, katera bodejo v kratkem radi svoje kakovosti svetovno znana.

Mi izdelujemo 3 vrste Safety razorjev, kateri se razlikujejo le v tem, da ena vrsta od druge obstoji iz boljše kovine in finejšega izdelka in sicer:

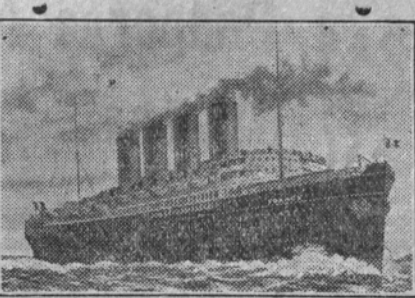
- Št. 1. Močno posrebrnjeno držalo in niklasta glava z 7 rezili v lepi škatulji \$1.00
Št. 2. Močno posrebrnjeno držalo in pozlačena glava z 13 rezili v finejši škatulji \$2.00
Št. 3. Fino izdelano z 22 karatnim zlatom preoblečeno držalo in glava, z 25 rezili v elegantni škatulji \$5.00
Vsa naročila se pošiljajo le proti predplačilu, poštne prosto.

BENKO RUS & CO.

11250 Indiana Ave.

Chicago, Illinois

Compagnie Générale Transatlantique

Iz New York v Avstrijo čez Havre Basel.

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe, snažne postelje, vino in rasna mešana jedila.

Pristanišče 57 North River vzhodje 15th St., New York City

HITRIPOŠTNI PARNIKI odplujejo vsak četrtek ob 10. uri zjutraj:

S. S. France nov dvorjak)
S. S. La Lorraine

S. S. La Provence
S. S. La Savoie

Najboljše udobnosti v III. razredu.

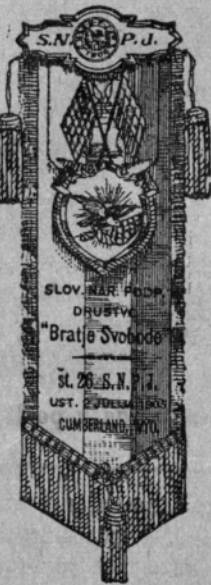
Odplujejo vsako soboto ob 3. pop.

S. S. Rochambeau (nov dvorjak)
S. S. Niagara

S. S. Chicago
S. S. La Touraine

Glavni zastopnik na 19 State St., New York.

MAURICE W. KOZMINSKI, glavni zastopnik za zapadu. 139 N. Dearborn St. Chicago, Ill.

Najstarejša slovanska tvrtka

EMIL BACHMAN

1719 So. Centre Ave., Chicago, Ill.

Se priporoča vsem Slovanskim društvam za izdelovanje društvenih znakov, gumbov, zastav in vsakerih potrebščin. Izdelek je najfinejši in najokusnejši, pri tem pa zelo zmerne cene.

Neštevitno zahval in pripoznanj jamči za pristnost in okusni izdelek naročenih potrebščin. Pišite v svojem jeziku za vzorce in cenik.

Solidna slovenska trgovina

V zalogi imam vso zlatnino in srebrnino, kar spada v to stroko. Popravilam tudi ure in drugo. V zalogi imam tudi gramofone, slovenske, hrvaške, nemške in angleške plošče. Se priporočam. Za vse pri meni kupljeno blago jamčim.

FRANK ČERNE

6034 St. Clair Ave.

CLEVELAND, O.

RAZNO IN DRUGO

KRANJSKO.

Nesreča. Dne 18. m. m. popoldne je na Grbinu pri Liti-ji na deželni cesti povozil z drvmi obložen voz 17 mesecev starega otroka tovarniškega delavca Kolmana. Pijani voznik je dremal na vozu, ko se je otrok kretal po cesti in prišel pod konje in voz. — Kolesa so otroku glavo strla in je bil na mestu mrtve.

V Beli Krajini v metliški okolici je uničila toča dne 16. julija med velikanskim nalivom, kakršnega že ni bilo kmalu, skoraj vse pri-delke. Vinograde so najbrže popolnoma uničili, sadje ravno tako. Nujna pomoč je zelo potrebna, kajti naš kmet je vsled zadnjih neugodnih let tako že ves obupan. Vse hiti v Ameriko, delavcev skoraj več ni dobiti, v vaseh so skoro same ženske doma. Ako ne pride o pravem času pomoč, moramo pričakovati letos najhujšega.

Obstreljen. Franc Vozel rudar v pokoju iz Kosovega okraj Litija, je bil po nekem neznancu v gozdu dvakrat obstreljen v levo nogo. Pripeljali so ga v deželno bolnišnico.

Brat Žiga pobegnili? Vsled neznosnih razmer, ki vladajo pod sedanjim priporjem v bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu, je nekaj bolj inteligentnih članov tega reda sklenilo, izstopiti iz zavoda po francoskem načinu. Kakor ve o vseh delikatnih zadevah prvi in najbolj informirani biro pri očetu Štemburju poročati, je eden omenjenih nezadovoljnih že izvršil svoj sklep. Brat Žiga (Sigfrid) je iz zavoda "neznano kam izginil". Pri Štemburju trdijo, da bo zdaj še marsikaj prišlo na dan, kar je bilo doslej le še z veliko silo pokrito.

Škofova birmanska pridiga iz rdeče brošure. V Šmihelu pri Novem mestu so imeli dne 20. m. m. birmo. Škof je pri svoji birmanski pridigi klatil take stvari, da je bilo sram ne samo otrok, ampak tudi odraslih. Posebno nekaterih na spolno življenje merjenih "krščanskih naukov" bi zastoj iskali v evangeliju, pač pa smo jih svoj čas brali v škofovi rdeči brošuri. Da bo širša slovenska javnost zvedela, kaj škof pri birmah uči ljudstvo po deželi, smo poskrbeli za nekatere važnejše podatke iz te birmanske pridige.

PRIMORSKO.

Mario Sterle. Najvišja sodnija je 19. m. m. razpravljala o ničnostni pritožbi, katero je vložil oče 19letnega Mario Sterleta iz Trsta, ki je bil radi iredentistične agitacije, veleizdat in razžaljenja Velikanstva obsojen pred dunajskim porotnim sodiščem na pet let težke ječe. Sodnija je ničnostno pritožbo v vseh točkah zavrnila kot neutemeljeno.

Senzacionalna aretacija v Gorici. Aretirali so v Gorici gozdnega svetnika dr. Martina Klingerja, ki je bil pred kratkim premeščen k tukajšnjemu gozdnemu uradu. Aretacija je izvršena na ukaz iz I-nomosta. Gre za soudeležbo pri defraudaciji 500.000 K.

Ponsrečil je 53letni Pavel Podgornik iz Vrtovina. Padel je pod voz v klanec, ko je peljal domov iz gozda les in voz mu je šel čez desno nogo. Prepeljali so ga v gorisko bolnišnico, kjer je umrl na poškodbah.

Samomor. Zastrupila se je so-proga železničarja Sokliča, po imenu Ivana, stara 25 let. Zapušča dva otroka. Ne ve se prav, zakaj je izvršila samomor.

Oporoka samomornice Grka Georgiadesa v Trstu. Dne 20. m. m. se je ustrelil v nekem hotelu v Trstu odlični Grk Georgiades, katerega so imeli prvotno za grškega generalnega konzula. Preiskava pa je dognala, da Georgiades ni bil konzul, marveč generalni zastopnik in akcijonar velike tovarne za cigarete Geneakalis v Kajiri. Med njegovimi listinami so našli tudi oporoko, ki je zelo zanimiva. Možno je bil bogat. V svoji oporoki razdeli svoje premoženje na tri dele. En del dobi grška kraljica, ki naj ustanovi s tem denarjem bolnišnico, drugi del dobi kraljičina mati za isti namen in tretji del naj se porabi za spomenik grškega kralja Jurja v Atenah.

Krvav zaključek plesne veselice. Pri Sv. Ivanu pri Devinu se je vršil ne dolgo tega javni ljudski ples na prostem. Tik pred zaključkom plesa, bilo je malo čez polnoč padeta na enkrat s plesnega odra med trumo gledalcev dva strela iz samokresa. En strel je zadel 19letnega posestnika Josipa Pahorja v desno stegno, drugi pa 40letnega mlinarja Josipa Rojca od zadaj v vrat. Krogla mu je obšla v desni spodnji čeljusti. Oba ranjenca so prepeljali v bolnišnico v Trst. Rojce je v smrtni nevarnosti. Kot napadalec so zaprli Fride-rika Kutschero, ki je že med plesom grozil ranjenima, da jih bo ustrelil. Prepis med njimi je povzročila ljubosumnost.

ŠTAJERSKO.

Hum. Dne 16. m. m. zvečer je bila tu silna nevihta. Bliskalo in grmelno je več ko eno uro zaporedoma mah na mah. Proti 8. uri zvečer tresčilo v hišo posestnika Mastena blizu Praprotnika na Krčevinah ter je bilo celo poslopje naenkrat v plamenu. Iz vinograde gredoči naš g. Ivanuš Martin je hotel ravno v tem pod streho v silnem dežju, ko je pred njim v hišo tresčilo. Pet korakov še in bil bi od strele zadet. Bog nam je vrlaga moža občuval. Vsa hiša je bila naenkrat v plamenu, ker je bilo polno krme. Prišli sosedji so požrtvovalno reševali. Doma je bila samo mati z dekle, ki je rešila dva majhna speča otroka ter ju spravila na varno. Med silnim dežjem se je posrečilo rešiti bolj na strani stoječo žitnico. Goveja živina se je rešila, pač pa je zgorelo 7 velikih in 5 majhnih svinj. Škoda znaka do 3000 K, kar je tem občutnejše, ker posestnik ni bil zavarovan. Mnogo zrnja je pokvarjenega od vode in ognja. Deževalo je naprej celo noč, kar bo na veliko škodo lepemu selju.

KOROŠKO.

Požigalka in večkratna detomrilka. V okolici St. Vid ob Glini je pred nekaj dnevi pogorelo gospodarsko poslopje posestnika po domače Gadarja. Ker je bilo jasno, da je bil ogenj podtaknjen, so začeli iskati požigalca in so aretirali končno kot požigalko Gadarjevo dekle Marijo Mesner. Aretacija se je izvršila vsled ovadbe gospodarja, ki je izpovedal za dekle silno obtežilo. Komaj 24letno dekle je imela že pet otrok. Štirje otroci so kmalu po rojstvu nenadne smrti umrli. Zadnji otrok, katerega je imela Mesnerjeva pri sebi, je star dva in pol meseca. Pri izbruhu ognja je našel gospodar tega otroka poleg kupu sene na hlevu, ki je bil že ves v dimu. Posrečilo se mu je, da je rešil otroka, katerega je našel slučajno še o pravem času. Pod istim kupom je bil zaneten tudi ogenj. Očividno je torej, da je Mesnerjeva podtaknila ogenj, da bi pogorel hlev in v njem njen otrok, katerega je položila h kupu sene. Sodišče je uvedlo strogo preiskavo. Mesnerjeva je zaprta sedaj z rešenim otrokom pri okr. sodišču v St. Vidu.

Žrtve mazačke. Med vojnjo v bolnišnico je umrla 37letna dekla Ana Ašpernik iz Starega dvora. Bolehala je delj časa na želodec. Ker se je dognalo, da je zdravila Ašpernikovo v zadnjem času neka domača mazačka, ki ji je dajala neko črno tekočino, sumijo, da je umrla Ašpernikova vsled zastrupljenja. Truplo so prepeljali v mrtvašnico, kjer je bodo na zahtevo sodnije obducirali.

Poskušeni samomor enoletnega prostovoljca. V Beljaku se je ustrelil s službenim revolverjem enoletni prostovoljec gorskega tren. eskadrona Marion pl. Peterson. Krogla mu je prodrila desna prsa. Rana je sicer zelo nevarna, vendar upajo, da bo Peterson okreval. — Vzrok samomora še ni znan.

Iz Drave so potegnili pri Beljaku 40letno Karolino Veranek, soprogo dr. železniškega oficijala Veraneka. Vzrok samomora so baje družinski prepiri. Ženo so že delj časa pogrešali.

Ponesrečen topničar. Pri vojaški vaji v okolici Velikoveca je padel s sedeža pri topu topničar Reiter. Kolo mu je šlo čez desno nogo, in mu jo je popolnoma zdrobilo. Odpeljali so ga v brezupnem stanju v celovško vojaško bolnišnico.

Nejdeno truplo. Pri Zgor. Beli so našli že skoro popolnoma strolnelo truplo minerja Jakoba Hintreggerja, katerega pogrešajo že od 12. julija leta 1912. Mrtveca so spoznali po ostankih obleke. Hintregger se je brzkotne ponesrečil, ker so našli truplo v globokem jarku pod visoko strmo skalo. —

RAZNO

Kako se spozna vnetje slepiča. Znaki te nevarne bolezni so predvsem. 1.) nenadna bolečina v spodnjem delu desnega trebuha med popkom in kolkom; 2.) nenavadna vročina; 3.) slabost in bljuvanje; 4.) na spodnji del desnega trebuha omejena napetost trebušnih mišic, da se čuti trehtrd kakor deska. Če se pojavijo ti znaki, tedaj naj bolnik takoj gre k zdravniku. Le hitra operacija ga reši smrti.

Glicerin je najboljšo sredstvo za opečne rane. Če se kdo speče, naj si da par kapljic glicerina na rano in jih razmaže. Bolečine takoj izginejo in tudi vnetje in oluščenje gornje kože skoro vselej odpade. Imetje torej glicerin vedno doma!

Vpliv šivalnega stroja na zdravje je mnogim ženskam neznan. — Neki tovarniški uradnik je opazoval sto deklet pri šivalnih strojih ter dognal, da niti ena ni postala bolna neposledno vsled njenega poklica. Iz tega je sklepal, da šivalni stroji tudi pri napornem vsakdanjem delu niso škodljivi, kajti pri šivanju s strojem se ne gibljejo le roke, ampak tudi možne in sploh vse telesne mišice. Seveda je treba imeti udoben sedež in hlapno obleko. Le ob gotovih časih je ženam kakor deklicam prepovedati, da ne šivajo s šivalnim strojem.

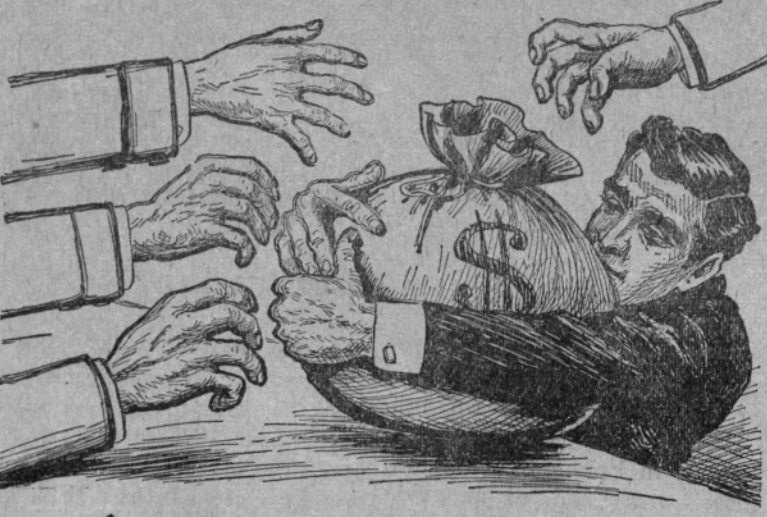
Mrtvi in ranjeni. Iz površne statistike mrtvih in ranjenih je razvidno, da znašajo srbske izgube v 10 dnevni bojih z Bulgari 35 do 40.000 mrtvih in ranjenih. Samo v zadnjih treh dneh so izgubili Srbi 20.000 mrtvih in ranjenih. Bulgarske izgube v bojih s Srbi se cenijo nad 50.000 mrtvih in ranjenih.

V kakšni starosti se imamo ženiti? Važno vprašanje je predložil francoski list "Gout Parisien" svojim čitateljicam: "V katerem letu svoje starosti naj se mož ženi?" Odgovor se je po natančnem primerjalnem računu glasi: "V starosti 32 let." Na ta način se je izvedelo, da se naj mlado dekle omoži v 22. letu. — Tretje vprašanje se je glasilo: "Kakšna naj bo razlika med starostjo moža in starostjo žene?" 1916 dam je glasovalo za 5 let, 1781 za 4 leta, 1720 za 3 leta, 936 za enako starost, 932 za 2 leti, 828 za 7 let, 822 za eno leto, 801 za 10 let, 645 za 6 let. Treba je še pripomniti, da je 357 čitateljic odgovorilo: "Ljudje se ne naj sploh ne poročajo!"

Senzacionalna razkritja v hrvaškem deželnem arhivu. V zadnjih dneh se je mudil v Zagrebu budimpeštanski vseučiliški profesor za ogrsko zgodovino dr. Aladar Balagi, ki je obiskal Zagreb povodom svojega letošnjega študijskega potovanja. Dr. Balagi je natančno pregledal tudi hrvaški deželni arhiv in je konstatiral v deželnem arhivu več nerednosti glede zelo važnih zgodovinskih listin kraljevine Hrvaške.

Škandal na barvarskem dvoru. Pred prvim senatom deželnega sodišča Monakovo I. se rešuje sedaj zakon 82letnega bavarskega vojvode Ludvika in njegove žene Antonije pl. Bardolf rojene Barth ki je bila svoj čas balerina na monakovskem dvornem gledališču. Sodišče še ni razsodilo v tej zadevi, pač pa je vzbudila razsodba v neki drugi zadevi vojvodinje veliko senzacijo ter govore v Monakovu skoro samo o najnovejšem dvornem škandalu. Peti civilni senat omenjenega sodišča je namreč že pred več dnevi izdal razsodbo, v kateri se na zahtevo vojvode Ludvika konstatira, da vojvoda Ludvik ni oče otroka, ki ga je njegova žena pred par meseci rodila.

Zaradi materine dedščine. V Pluku na Ogrskem je zaklala starejša hči veleposestnika Ballogyja s kuhinjskim nožem svojega očeta in svojo mlajšo sestro. Po zločinu se je ovadila sama policiji in je izjavila, da je izvršila umor iz maščevanja, ker ji njen oče ni hotel v prilog svoje mlajše sestre izplačati materine dedščine.

Če hočete zgubiti prijatelja posodite mu denar!
Kedar prosi, zlata usta nosi,
Kedar vrača, hrbet obrača!

Takih dobrih prijateljev je jako malo. Ako se hočete izogniti nepri-
kam zaradi posojila denarja takim na-
pačnim prijateljem in če ne marate
zgubiti svojega denarja tedaj naložite
svoj denar obrestonosno na varno
banko. Če to storite se Vam ni treba
bati, da bi vam ga tatovi ukradli ali
ga pa ogenj vničil. Vloge prijemamo
od \$1.00 naprej. Iz malega raste ve-
lika. Isto tako vljudno Vam postre-
žemo kedar prinesete samo en dolar,
kot če bi prinesli več. Od vlog plača-
mo 3% obresti na leto. Obresti so
plačljive vsakega pol leta. — Pričnite
hraniti še danes.

Ameriška Državna Banka

1825—1837 Blue Island ave., Vogel Loomis St., Chicago, Ill.

HRANITELJICA VLADNIH POŠTNIH VLOŽKOV.
GLAVNICA IN VLOGE \$1.850.000.00

JAN KAREL, predsednik, J. F. ŠTEPINA, blagajnik.

Uradne ure so od 8.30 dopoldne, do 5.30 popoldne, ob sobotah do 9 ure zvečer, ob nedeljah pa od 9 dopoldne do 12 ure opoldan.

Denar pošiljamo v Evropo po veliko nižjih cenah kot pa pošta.
Govorimo vse slovanske jezike.

Pošiljamo denar v Domovino

Kaspar State Bank

1900 Blue Island ave.
CHICAGO, ILL.

Ovirano delovanje

Naše vsakdanje delo bi moralo biti tako upeljano, da se vzdržimo aktivni in da na ta način porabimo ves čas in vso našo zmožnost. Na ta način ostanemo zdravi in močni. Nikoli ne smemo dopustiti, da bi kaj oviralo naše organe pri njih delu, kar bi bilo našemu celemu telesu v škodo.

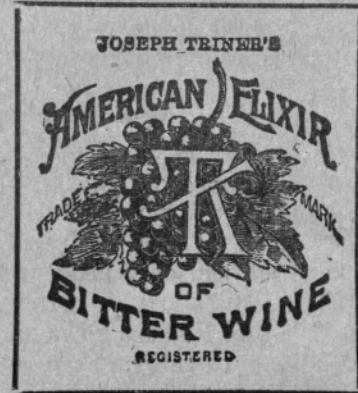
Toda celo največja skrb ne more včasih preprečiti, da se ne bi naši organi vle-
nili ali pa popolnoma prenehali delovati. Zgodi se, da se želodec brani sprejemati
hrano ali morda vsaj ne sprejema toliko hrane, kolikor je potrebuje telo. Včasih
tudi jetra ali čreva ne delujejo in posledica je zaprtje. V takih slučajih, kjer so
prizadeti prebavni organi, je najboljšo zdravilo

Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino.

Isto bo izčistilo ves sistem, brez kakih bolečin ali nepri-lik. Ojačilo bo tudi

prebavne organe in poleg istih tudi celo telo. Isto bo:

USTVARILO DOBER TEK
POVEČALO RAZKROJITEV IN
ODSTRANILO ZAPRTJE,
NOTRANJE BOLEČINE IN KRČ,
GLAVOBOL, ZLATENICO,
KOLCANJE IN BLJUVANJE.

Isto bo pomoglo v vsih takih boleznih pri katerih trpi želodec in vsled katerih
zgubimo apetit, smo zaprti ali se čutimo slabo. To zdravilo želimo priporočati za
slučaj nervoznosti, povzročeni vsled neprebeve in za ženske nerednosti, povzročene
vsled kroničnega zaprtja.

Za dobiti v lekarnah in pri

JOS. TRINER

1333-1339 So. Ashland Ave.

Chicago, Ill.

DIČNA RIMOKATOLIŠKA DUHOVŠČINA.

Da se rimokatoliški duhovniki strogo držijo jezuitskega reka: "Namen posvečuje sredstva", to nam dokazujejo vsakdanji dogodki. Male so izjeme. Majhno je število onih duhovnikov, katerim gre vsa čast, ker izpolnjujejo svoj prevržen poklic kot pravi apostoli, pravi učitelji Kristovih nauk.

Toda, med te prave učitelje Kristovih nauk nemoremo prištevati kakšnega Kranjca ali Sojarja, ali Pollaka ali Kastigarja in sto drugih jednakega kalibra. Vsak laže, kdor v njihov rog ne trobi, vsak je lažnik, kdor se jim ne da slepo izkoriščati, kot orodje za njihove lopovske namene.

Ali gorje, stokrat gorje onemu, ki tem možakarjem le pičico veruje. Le-ti "božji namestniki" ne poznajo resnice; njim je laž že tako prešla v kri, da sami sebi verjamejo tudi tedaj, kadar se najbolj debelo zlažejo in ni ne dé, če se jim laž stokrat dokáže.

Opravičuje jih le nekaj, in to je njihov poklic ali njih kšeft. Ako bi se njihov poklic strinjal s resnico, potem bi ob veljavno prišel zgoraj navedeni jezuitski rek.

Toda najžebode kakor hoče, to laži nas edino dejstvo, da so si ti kajoni povsod jednaki. Tudi na Kranjskem ne manjka takih "možbeseda". In ker je temu tako, pričemo iz "Zarje" nastopno

ODPRTO PISMO

preč. g. Antonu Lesjaku, župnik v Št. Jerneju.

V "Dol. Novicah" se g. župnik nad mano jezite, ker Vas dopisnik "Slov. Naroda" večkrat muči z očitanjem, da ste v nekem, e. kr. okrožnemu sodišču v Novem mestu pisanem pismu imenovali lurdovanje v Rakovniku pri Št. Jerneju goljufanje ljudstva, zdaj pa da ste postali njega goreči čestilec. Kakor veste, so opravljali dohodke iz romanja v Novi Lurdi v Rakovniku pri Št. Jerneju po odhodu kapelana Kolbezna, ki je vso stvar povzročil, iznašli so to romarsko pot pravzaprav kartajzi v Pletterjih nekateri kmetje. Vi ste bili nevoljni in niste bili prijazni tem kmetom. Ti možje Vam niso hoteli izročiti romarskega denarja in so v verski gorečnosti nekga človeka, ki je hotel lurdovanju v Rakovniku konec storiti s tem, da je hotel na grmadi sežgati mater božjo, zvezali in nemilo z njim ravnali. Zaradi tega so bili kmetje obtoženi in obsojeni. Jaz sm bil njih zagovornik. Branil sem jih tudi s tem, da je njih verska gorečnost kriva hudodelnega ravnanja. Sodišče je to vzelo kot olajševalno okolnost, kmete pa obsodilo zaradi tega iz verske gorečnosti nastalega hudodelnega ravnanja s človekom. Vi ste tedaj pisali kresiji v Novem mestu pismo, v katerem ste te uboge kmete grdo opisali; mesto da bi bili pisali sodišču, če ste se hoteli vtiikavati v sodne stvari, da so obtoženci verni ljudje, ki so le hoteli motitelja lurdovanja napraviti neškodljivega, kar je vstrezalo resnici, ste pisali, da so ti kmetje zgolj iz sebičnosti goreči čestilci lurske matere božje in da je vse lurdovanje goljufija. Vi ste tudi okrajnemu glavarstvu v Krškem naznanili, da jemljejo kmetje brez dovoljenja pristojne oblasti od romarjev v Rakovniku materi božji podarjeni denar in ste prosili, da se lurdovanje ustavi, dasi ste Vi, Kolbezen in frančiškanski pater novo lursko mater božjo spremljali v veliki procesiji v Rakovnik in je tam blagoslovil frančiškan studeneč, Vi pa ste postavili lursko mater božjo nad studencem na skalo. Okrajno glavarstvo je nato načelnika upravnega odbora kmeta kaznovalo, dalo nabiralnik odvzeti in stražiti lursko mater božje, da ji kmetje ne vzamejo denar, ker romalo se je še dalje in denar se je metal še dalje v studeneč, ko so si kmetje ohladili versko gorečnost v ječi v Novem mestu. Potem ste Vi vzeli upravo lurskega romanja v svoje roke. Jaz sem tedaj pisal dopis "Slov. Narodu": "197 kronie! Bilo je takrat, ko ste Vi prevzeli upravo, v studeneču v Lurdu toliko kronie. — Potem pa nisem več pisal o tem. "Slov. Narodu" že ne dopisujem več par let. Pač pa Vas draži in jezi sedanji dopisnik Slov. Naroda z Dolenjskega in Vam pogreva večkrat omenjeno pismo, pisano v

kresijo. To pismo je res prav sitno za Vas, zdaj, ko ste Vi postali goreči čestilec lurske matere božje v Rakovniku v Št. Jerneju, še bolj; ali jaz ne morem nič za to, jaz pisma nisem pisal in jaz Vas ne dražim več z njim. Prišezem lahko, da na Vas nikdar ne mislim, tudi ne, če sem v Vaši bližini, v Gradišču. — Nič mi ni mar, kaj Vi uganjate, kaj delate v Rakovniku, zadovoljno pa res gledam, ko vidim ob nedeljah, katere včasih prebijem v Gradišču, da vozarijo romarji v naš dolenjski Lurd, češ, ako že mora romanje biti, skupijo od romarjev Šentjernejčani in krčmarji ob cestah, ki drže v naš Lurd, pa ne pride toliko romarskih tisočakov v kornist Gorenjcev, ki imajo svojo "Marijo pomagaj" in veliko skupijo ravno od Dolenjcev. Kaj bi ne bila midva oba veselje tega romanja v naš Lurd? Obema kaj odpade, meni je, ker se ljudje tam doli ložje pravdajo, če je kaj več evenka v hišah, G. župnik dobro veste, da sta duhovnik in advokat potrebna našemu kmetu: brez njiju mu ni zadovoljnega življenja na svetu. Vi se tedaj jako motite, če mislite, da sem sovražnik Lurda v Rakovniku. Bog ne daj! Včas tudi mislim, da naj ima naš kmet tudi kaj veselja, ko že daje duhovnikom in advokatom toliko skupiti. Mi srednji stanovi nič ne skrbimo za njegovo razveseljevanje, naj ima vsaj svojo božjo pot. Dekleta in fantje sede na romanju v naš Lurd veseli na lojterskih vozovih, ogledujejo si po poti drugi svet in kako stoje setve, travniki, seznanjajo se z Dolenjci v naših krajih, zakoni so včasih posledica romanja, križanje krvi je baje dobro. Stari Grki so imeli posebne cerkve v to svrhu. — In na romanju pride naš človek tudi do boljšega grizljaja, dobre pijače, katere je dosti v naših krajih. Dokler ne bo šola in boljše gospodarstvo kmetu kazalo drugo smer razveseljevanja, moramo biti veseli, da ga sedaj sploh kaj ima. Zdaj se že vozijo romarji ob sobotah v naš Lurd in ob nedeljah nazaj domu prenočujejo v naših vaseh, več denarja ostaja tam in konji ne trpe toliko — se tudi spočivajo in veselejši je romanje, ko prižge bog lučice na lepem dolenjskem obnebhju. — Reči moram, da imate Vi g. župnik prav spretno roko v upravi Lurda. Večkrat sem povedal prejšnjim kmetiskim upraviteljem Lurda, naj Vam izroče upravo, ker dotlej ne bo miru in boljše za Lurd in naše rojake Šentjernejčane, ker romarska cerkev brez čudežev nič ni vredna in čudeže znajo delati le duhovniki. — Pa kaj opravite proti verski gorečnosti navedenih upraviteljev! To je bil tako bob ob steno, kakor opravi sedanji dopisnik "Slov. Naroda" malo proti Vaši verski gorečnosti glede Lurda v Rakovniku pri Št. Jerneju na Dolenjskem. Jaz nikdar nisem bil sovražnik tega našega Lurda. Stal sem vedno tudi v tem pogledu na strani kaplana Kolbezna, zagovornika Lurda v Rakovniku, — prišezem pa, da ne iz verske gorečnosti. — G. župnik ste se tedaj prav po nepotrebnem jezili v navedenih "Dol. Novicah" nad mano. Nisem prijatelj kat. duhovenstva, rad ž njim vodim peresne boje, pa zaradi Lurda Vam nisem sovražen, da pa Vam bom vedno zameril, če vas slučajno kje vidim, da ste uboge kmete, ki so bili učenci Vaših prednikov, šli tožiti v kresijo z navedenim pismom in jim hoteli pripraviti hujšo kazen. Vaše pismo je bilo sicer blažev žegen, pa pokavala ste ž njim, kako razumevate krščansko ljubezen. Jaz se nikdar ne bodem sramoval, da sem zagovarjal in zastopal navedene kmete; le glejte, da vas ne bode kmekla vest. Ti ubogi kmetje so se deli po štiri mesece, lahko pa bi se ta sodbna onemogočila, ako bi bili vi hitro posredovali, ko so kmetje poslali v Št. Jernej, naj pride župan po tistega, ki je sežigal Lurd in preden se je zgodilo zvezanje in maltretacija reveža, ki je tudi v verski gorečnosti hotel mater božjo, katero so Kartajzi prinesli s Francoskega, nadomestiti z lepšo lursko materjo božjo, ki bi jo bil izklesal in lepo pobarval naš domači kiparski umetnik Hudaklin in jo hotel postaviti v drugem kraju; francoska mati božja je lončena in take barve. Če boste tedaj še dobili dotično svoje pismo, katero vam je zdaj nevrščeno, pod nos, razjezite se nad pravim dopisnikom.

Prav pošteno vam še slednjič povem, da me niste ujezili kar nič s svojim dopisom v "Dol. Novicah", rad vidim, če se jezite Vi nad mano.

Lepo vas pozdravljam
V Gradišču, dne 10. julija 1913.
Dr. Slaneč.

Sedaj pa nej kdo trdi, da si nisi vsi jednaki.

KOSTI JUNAKOV — GNOJILO.

Mesto Gdansk na zapadnem Pruskem je bilo ob Napoleonovih časih dvakrat prizorišče krvavih bojev. Leta 1806 so oblegali Francozje to mesto, branili so ga pa Prusje in Rusi in leta 1813, ko so bili Francozje branitelji, a zavezniki napadalci. Mnogo, na tisoče vojakov je obležalo obkraj mrtvih in v mestu in okolici je grob teh junakov do današnjih dni. Utrdbeno zidovje so deloma podrli že pred leti, letos pa je mestni magistrat kupil od države še ostalo zidovje, da ga podere, prav v spomin stoletnice junakov, ki so s krvjo in smrtjo osvobodili domovino. Sedaj podirajo zid in prikopali so seveda tudi do okostnjakov onih, ki so padli leta 1806. in 1813. Silne množine je teh kosti, a magistrat nima toliko spoštovanja do braniteljev domovine, da bi napravil obširen grob, kjer bi jih zakopal. Kupčija nad vse. Žene in otroci pobirajo z dovoljenjem magistrata te kosti in jih prodajajo po 1 K 68 vinarjev stot trgovcem, ki prihajajo z vozovi na prostor, kjer podirajo zidovje in da ne zadene kupčije nobena zamuda, pripeljejo tudi tehtnico s seboj. To gre zdaj že teden za tedom, stot za stotom kosti junakov so že odpeljali v tvornico za umetna gnojila. Socialistični list v Gdanskem je takoj, ko se je pričela ta ostudna kupčija, poučil mestne očete, kaj da je pieteta in povedal tudi gospodom, da mrtvaške kosti niso kupčijski predmet. Tudi na nevarnosti je opozoril magistrat, ker kaj lahko bi se zgodilo, da se zvali zemeljska plast na otroke, ki pobirajo kosti. Tudi so morda med razvalinami še nerazstreljene patroni ali druge eksplozivne snovi in zgodila bi se lahko nesreča, enaka oni pri podiranju utrdb v Kraljevcu. Ali protest socialističnega lista je zaman. Dan za dnem prihaja na stotine otrok, ki pobirajo zemeljske ostanke svojih pradedov in junakov iz leta 1806 in 1813 in voz za vozom odproče obložen s človeškimi kostmi v tvornico za gnojila.

Ko smo to čitali v "Zarji", smo se takoj spomnili, da smo pred nekoliko leti čitali v nekem nemškem listu sličen dogodek, ki se je dogajal v Mandžuriji. Dotični list je ogorčeno poročal, da so ob mandžurskih železnicah ležale cele grmade človeških kosti brez lobanj od, v ruski-japonski vojni padlih ruskih vojakov. Dotični list je dostavljal, da so Japonci onečastili grobove ruskih vojakov, kar svedoči dejstvo, ker so bile odkrite samo gomile teh vojakov, medtem ko so bile grobnice Japoncev nedotaknjene. Ogorčenje Nemcev je bilo velikansko in japonskih barbarov ni bilo ne konca ne kraja.

In sedaj? Sedaj vidimo, da so se naduti Nemei navzeli barbarizma od Japoncev in da jim je kultura povsem tuja stvar.

Gine trenetek.

Ker je človeško življenje tako kratko, zato ga nismo niti za trenetek zanemariti. Cesar Napoleon je rekel: "Vsak trenetek izgubljen, daje priložnost za nesrečo." Za par trenetkov lahko zanemarite naravni zakon, z nezmernim uživanjem hrane ali pitjem ali s kakim drugim podaljšanjem kazni takoj k zabasavnosti, zgubi apetita in slabosti. V takih slučajih Vam Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino da hitro in takojšnjo odpravo z očiščenjem črev ter ojačenjem istih. To zdravilo je priporočljivo za želodčne bolezni in črevesne nerednosti, sosebno, kadar je bolnik zabasan in trpi radi slabega apetita, glavobola in oslajenja. V lekarnah. Jos. Triner, 1333—1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. Za boleznih v živcih in udih rabite Trinerjev liniment enkrat, potem ga boste imeli vedno pri roki v hiši.

(Advertisement)

Naznanilo.

Slavnemu slovenskemu občinstvu, kakor tudi Slovencem, ki so od mene kupili farme v Crivitzu ali pa ki mislijo farme kupiti od mene naznanjam, da sem se odločil postaviti na trg

Več tisoč akrov rodovitne zemlje

v bližini prijaznega in cvetočega mesteca

CRIVITZ, Marinette Co., Wis.

kjer je letos in lansko leto kupilo farme veliko število Slovencev in kjer jih je že veliko naseljenih in se prav dobro počutijo kot začetniki na svoji lastni grudi.

Ob enem naznanjam, da sem izročil glavno zastopništvo med Slovenci in Hrvati, Vašima rojakama

SCUBIC & MANTEL

katera bodeta od sedaj naprej na razpolago vsakemu rojaku, jim pokazala svet in zemljo in tudi v vseh ozirih pošteno postregla

Za nadaljnje informacije, pojasnila in tudi knjižico, ki popiše farme v Crivitzu, pišite na sledeči naslov:

Skubic and Mantel,

133 W. WASHINGTON ST.
CHICAGO, ILL.

THEO KERSTEN, lastnik

Cena akru je od \$10 do \$30.00.

MLADI MOŽJE

STARI MOŽJE

MOŽJE SREDNJE STAROSTI.

Možje, ki se nameravajo ženiti — možje, ki boleajo — možje, ki so bili nezmerni, prestrašni in ki so prevgnani; možje, ki so slabi, nervozni, uničeni in kateri so dosegli starost, ko ne morejo več polni meri uživati sladkosti življenja. **Vsi ti možje morajo pisati po našo brezplačno knjižico.** Ta knjižica pove, kako možje uničujejo svoja življenja, kako zbolijo in zakaj se ne smejo ženiti dokler so v takem stanju.

Ta knjižica v lahko razumljivem jeziku pove, kako se na domu, privatno, tajno in z malimi stroški temeljito ozdravi zastrupljenje krvi ali sifilis, triper, slabost, splošna oslabelost, zguba spolne moči, nočni gubitek, revmatizem, organske bolezni, želodce, jetra, mehur in ledvične bolezni.

Tisoče mož je že zadelo perfektno zdravje, telesno moč in življenje potom te dragocene knjižice. Zaloga znano je, in vsebuje stvari, katere bi morali znati vsak mož.

Ne trošite denarja za ubožna in malovredna zdravila, dokler ne čitate te knjižice, katere vam pove, od česa ste zboleli in kako zadobite popolno in trajno ozdravitev. Zapomnite si, ta knjižica se dobi **POPOLNOMA ZASTONJ**. Mi plačamo tudi poštnino. Na spodnjem odrezku ali kuponu zapišite razločno svoje ime in naslov, odrežite kupon in pošljite nam ga še danes. Ostalo izvršimo mi.

Odrezek za brezplačno knjižico.

Pošljite danes.

DR. JOS. LISTER & CO.
Aus. 301, 22 FIFTH AVE., CHICAGO.

GOSPODIJE:—Zanima me ponudba, s katero nudite **Vašo knjižico** brezplačno. Prosim, pošljite mi jo takoj.

IME

NASLOV

PAIN EXPELLER

Pravi Pain Expeller lahko tudi s dobrim vspehom pijete. Vzemite ga 4 kaple v kozarec polnem vode.— Stane 25 in 50 centov v lekarnah in F. Ad. Richter & Co., 74 — 80 Washington St. New York, N. Y. 1

PRIJATELJ, nagovori vsakega rojaka, ki ga srečaš, da se naroči na list Glas Svobode. \$2 na leto \$1 na šest mesecev.

Dajte izdelati svoje tiskovine pri

"SPRAVEDLNOST"

1825 Loomis St. Telefon Canal 1015

Cene zmerne — Delo solidno

"SPRAVEDLNOST"

EDINI ČEŠKI, JUNGSKI DNEVNIK STANE 10C. NA TEDEN.

ATLAS BREWING CO.

služe na dobrem glasu, kajti ona prideluje najboljše pivo iz českega hmelja in izbranega ječmena.

LAGER	MAGNET	GRANAT
-------	--------	--------

Razvažajo pivo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoriš gostilno, ne zabi se obrniti do nas, kajti mi te bomo zadovoljili.